

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

Opetuksen ja opintojen kehittämishjelma Utvecklingsprogram för undervisningen och studierna

**Programme for the development of teaching
and studies**

2007 – 2009

Opetuksen ja opintojen kehittämishjelma

2007-2009

Utvecklingsprogram för undervisningen och studierna

2007-2009

Programme for the development of teaching and studies

2007-2009

ISSN 1795-5386 (nid.)
1795-5378 (PDF)

ISBN 952-10-3180-8 (nid.)
952-10-3181-6 (PDF)

Yliopistopaino 2006
Helsinki

Sisällys

1. Tutkimusintensiivisen yliopiston opetus ja opinnot	7
1.1. Opetus ja opinnot yliopiston strategiassa	7
1.2. Oppiminen tiedeyhteisössä	8
Tiedeyhteisö on myös opetus- ja opiskeluympäristö	8
Tavoitteena oppimistulosten korkea laatu	9
Oppiminen on elinikäistä	9
1.3. Yhteiskunnallinen vuorovaikutus voimavarana	10
1.4. Tutkintojen ja muun koulutuksen tavoitteet	11
Alempi korkeakoulututkinto – kandidaatin tutkinto	12
Ylempi korkeakoulututkinto – maisterin tutkinto	12
Tohtorin tutkinto	13
Lisensiaatin tutkinto ja erikoistumistutkinnot	13
Avoin yliopisto-opetus ja täydennyskoulutus	13
2. Kehittämisen painoalueet ja toimenpiteet	15
2.1. Kauden 2007-2009 painoalueet	15
Oppimisen laatu ja opiskelijoiden ohjaus tutkintokoulutuksessa	15
Kansainvälinen oppimisympäristö	19
2.2. Muut kehittämiskohteet	22
Opetuksen suunnittelu, johtaminen ja laatu	22
Opiskelijarekrytointi	25
Kaksikielisyys ja ruotsinkielisen opetuksen kehittäminen	26
Opetuksen kehittämisen tuki ja palvelut	27
3. Toimeenpano, vastuut ja seuranta	32
4. Resurssit	34

Innehåll

1. Undervisningen och studier vid ett forskningsintensivt universitet	39
1.1. Undervisning och studier i universitetets strategi	39
1.2. Inlärnin g inom ett vetenskapssamfund	40
Vetenskapssamfundet är också en undervisnings- och studiemiljö	40
Målet är utmärkta inlärnin gresultat	41
Inlärnin g pågår hela livet	41
1.3. Samhällelig växelverkan som resurs	42
1.4. Målen för examina och den övriga utbildningen	43
Lägre högskoleexamen - kandidatexamen	44
Högre högskoleexamen - magisterexamen	44
Doktorsexamen	45
Licentiatexamen och specialiseringsexamina	45
Den öppna universitetsundervisningen och fortbildningen	46
2. Åtgärder och tyngdpunkter i utvecklingsarbetet	47
2.1. Tyngdpunktsområden 2007-2009	47
Inlärnin gskvalitet och studiehandledning i den examensinriktade utbildningen	47
Inlärnin g i en internationell miljö.	51
2.2. Andra utvecklingsobjekt	54
Planering och styrning av undervisningen samt kvaliteten	54
Rekrytering av studerande	57
Tvåspråkigheten och utvecklandet av den svenskspråkiga undervisningen	58
Stöd och tjänster för utvecklandet av undervisningen	59
3. Förverkligande, ansvar och uppföljning	64
4. Resurser	66

Contents

1. Teaching and studies at a research-intensive university	71
1.1. Teaching and studies in the Strategic Plan of the University of Helsinki	71
1.2. Learning in the academic community	72
The academic community is a teaching and learning environment as well.	72
Objective: high-quality results of learning	73
Learning is a lifelong process	73
1.3. Societal interaction as a resource	74
1.4. Objectives of degrees and other studies	75
The lower academic degree – The Bachelor’s degree	76
The higher academic degree – The Master’s degree	76
The doctoral degree.	77
The Licentiate degree and specialist degrees.	77
The Open University and continuing education	78
2. Key development areas and measures to be taken	79
2.1. Key development areas in 2007-2009	79
Quality of learning and student guidance	79
An international learning environment.	83
2.2. Other development areas	86
Curriculum design, the management of teaching and educational quality assurance.	86
Student recruitment.	90
Bilingualism and the development of Swedish-language instruction	91
Support and services for the development of teaching	92
3. Implementation, responsibilities and monitoring	97
4. Resources	99

1. Tutkimusintensiivisen yliopiston opetus ja opinnot

Yliopisto kouluttaa opiskelijansa monipuolisiksi ja vastuullisiksi alansa asiantuntijoiksi. Opetus perustuu tieteelliseen tutkimukseen. Opetuksen järjestämisessä hyödynnetään yliopisto-opetusta ja oppimista koskevaa tutkimustietoa. Kaikki opettajat tutkivat ja kaikki tutkijat opettavat.

1.1. Opetus ja opinnot yliopiston strategiassa

Korkealaatuinen opetus on Helsingin yliopistossa tärkeä ja arvostettu asia. Vuodesta 1993 lähtien yliopistossa on ollut konsistorin vahvistama opetuksen ja opintojen kehittämisohjelma. Strategisina lähtökohtina ovat olleet määrätietoinen johtaminen, henkilöstön osaaminen, opiskelijoiden osallistuminen kehittämiseen sekä panostukset kehittämiseen ja laadusta palkitsemiseen.

Vuosia 2007 – 2009 koskevassa strategiassa konsistori on linjannut yliopiston tutkimuksen ja opetuksen lähivuosisien kehittämistavoitteet ja painopisteet. Niiden toteuttamiseksi on päätetty laatia muun muassa neljä toimenpideohjelmaa. Näistä yksi on opetuksen ja opintojen kehittämisohjelma.

Yliopiston opetusfilosofian mukaan opetus ja opiskelu perustuvat aina tutkimukseen. Päämääränä on opiskelijälähtöinen, syvälinen oppiminen, joka luo pohjan elinikäiselle uuden oppimiselle. Opetuksessa käytetään tarkoituksenmukaisia ja yliopistopedagogiseen tutkimukseen perustuvia opetusmenetelmiä. Opintojensa aikana opiskelija hankkii valmiudet oman alansa tieteellisen tiedon hakemiseen, tiedon kriittiseen arviointiin, analysointiin ja hyödyntämiseen sekä uuden tieteellisen tiedon tuottamiseen ja siitä viestittämiseen. Oppimisen arvioinnissa kartoitetaan sekä tiedon hallintaa että tietojen soveltamista. Myös elinikäistä oppimisen jatkumoa toteuttavassa aikuiskoulutuksessa noudatetaan samoja päämääriä ja tavoitteita.

Tutkimusintensiivisen yliopiston opetuksen laadun lähtökohtia ovat laaja-alainen tutkimus ja erinomaiset opettajat, jotka ovat oman alansa asiantuntijoita ja tutkijoita. Opetustyön korkea arvostus näkyy opetusansioiden painottamisessa virantäytöissä. Tutkimukseen perustuva opetus tarkoittaa myös sitä, että opiskelijat tutustuvat ja osallistuvat osana opintojaan laitosten tutkimusyhteisön työhön.

Yliopistosta työelämään siirtyvät, laadukkaan tutkinnon suorittaneet opiskelijat ovat yliopiston vaikuttavin anti yhteiskunnalle ja kansainväliselle yhteisölle. Vuosittain julkiselle tai yksityiselle sektorille sekä kansainvälisiin tehtäviin työllistyvät yli-

opiston kasvatit vievät mukanaan uusimman tiedon, uusimmat menetelmät ja tuoreet ajattelumallit sekä viestintäkeinot uusien tietojen ja näkemysten ilmaisemiseen. Yliopiston täydennyskoulutus ja avoin yliopisto-opetus tarjoavat elinikäisen oppimisen mahdollisuudet laajalle kohderyhmälle, ja tämä toiminta on myös yksi yliopiston alueellisen vaikuttamisen välineistä.

1.2. Oppiminen tiedeyhteisössä

Tiedeyhteisö on myös opetus- ja opiskeluympäristö

Helsingin yliopisto on hyvä opetus- ja opiskeluympäristö, jossa työskentely perustuu tutkimukseen. Yliopistossa on korkeatasoinen oppimiseen ja opettamiseen motivoiva ja kannustava toimintakulttuuri, ilmapiiri ja hyvät yhteistyöverkostot. Keskeisiä korkeatasoisen opiskeluympäristön tunnusmerkkejä ovat mm. seuraavat:

- Yliopiston opettajat ovat alansa päteviä tutkijoita ja opettajia. Opettajienvälinen opetuksen yhteissuunnittelu ja toteutus tukee opetuksen laatua ja opiskelijoiden ohjausta.
- Opiskelijoita ohjataan heti opintojen alussa yliopisto-opiskelussa käytettäviin opiskelutaitoihin. Heidät perehdytetään siihen, miten he voivat käyttää yliopiston tarjoamia oppimisympäristöjä kuten kirjastoja ja verkkoympäristöjä oppimisessaan ja miten he voivat osallistua tutkimusryhmien toimintaan.
- Opiskelu tapahtuu rinnakkain äidinkielellä, toisella kotimaisella kielellä ja muilla alan kannalta keskeisillä kielillä. Monikulttuurisuus ja erilaiset viestintäkulttuurit nähdään rikkautena.
- Tutkimus- ja ammattietiikka kytketään osaksi pääaineen koulutusta. Laitokset huolehtivat tutkimus- ja ammattietiikan perusteiden sisällyttämisestä perustutkintoihin liittyvään opetukseen esimerkiksi osana menetelmäopetusta ja opinnäytetyötä. Tutkijakoulutuksen opetusohjelmiin sisältyy alakohtaista koulutusta tutkimuseettisistä kysymyksistä.
- Yliopisto on yhteisö, jossa arvostetaan kestäväen kehityksen periaatetta. Monitieteinen oppiaine- ja tiedekuntarajat ylittävä opiskelu, tutkimus ja yhteistyö tarjoavat opiskelijoille ainekset kestäväen kehityksen käsitteen ymmärtämiseen sekä ympäristö- ja kehitysongelmien syiden, seurausten ja ratkaisumahdollisuuksien pohtimiseen.
- Opetuksen tukipalvelut ja opiskelijapalvelut ovat joustavia, laadukkaita ja tehokkaita. Kirjasto- ja tietopalvelut ovat tutkimusintensiivisessä yliopistossa huipputasoa.

Tavoitteena oppimistulosten korkea laatu

Yliopiston opetusfilosofian ytimenä on edesauttaa opiskelijoiden ymmärrykseen perustuvaa, syvällistä oppimista, laadukasta osaamista sekä soveltamis- ja ongelmanratkaisukykyä. Opetuksen ja ohjauksen tehtävänä on tukea oppimista ja asiantuntijuuteen kasvamista sekä innostaa elinikäiseen oppimiseen ja itsensä kehittämiseen. Laadukas oppiminen edellyttää rinnakkaista viestintätaidon kehittämistä sekä äidinkiellillä että alan kannalta keskeisillä muilla kielillä.

Opiskelijälähtöisyyden periaate tarkoittaa, että opiskelija on aktiivinen ja vastuullinen toimija ja vaikuttaja yliopistoyhteisössä. Opiskelijoiden oppimisen laatu ja oppimistulokset ovat opetuksen onnistumisen mittana. Periaate haastaa ottamaan huomioon opiskelijat yksilöllisinä ja monenlaisina oppijoina.

Opiskelijälähtöisyyteen liittyy yhteisöllinen tiedon rakentaminen. Yhteisöllistä oppimista tavoiteltaessa tuetaan opetusmenetelmiä, joissa etsitään, tuotetaan ja arvioidaan tietoa yhteistyössä. Oppiminen vertaisryhmissä ohjaa asiantuntijuuden jakamiseen ja tukee kehittymistä työelämää varten ja koko työuran ajan.

Oppiminen on elinikäistä

Yliopisto tarjoaa eri elämänvaiheissa ja -tilanteissa oleville sekä eri ammateissa toimiville ihmisille mahdollisuuksia itsensä kehittämiseen ja elinikäiseen oppimiseen.

Helsingin yliopiston **tutkinnot** sisältävät elinikäisen oppimisen ja oman asiantuntemuksen ja viestintätaitojen kehittämisen ainekset. Näiden varassa akateemisen koulutuksen saaneet kansalaiset voivat edetä urallaan, omaksua uusia tietoja, taitoja ja näkökulmia sekä kehittyä oman tieteenalansa edustajina työelämän ongelmanratkaisijoina.

Avoin yliopisto-opetus ja täydennyskoulutus nivELYvät kiinteästi elinikäisen oppimisen jatkumoon. Nykyajalle on tyypillistä, että ihmisten täytyy voida jatkuvasti päivittää osaamistaan. Aikuiskoulutusta toteuttavien organisaatioiden tulee osaltaan seurata yhteiskunnassa tapahtuvia muutoksia ja niistä aiheutuvia koulutustarpeita. Seuranta on yliopistollekin haaste, joka edellyttää vuorovaikutusta eri toimijoiden kanssa.

Yliopiston **vapaata sivistystyötä** suunnitellaan ja toteutetaan yhdessä vapaan sivistystyön edistämiseen omistautuneiden kansalaisjärjestöjen kanssa. Vapaan sivistystyön toimikunta järjestää mm. Studia Generalia -luentosarjan säännöllisesti.

Yliopistossa opetustyötä tekeviä tuetaan pedagogisen osaamisen kehittämisessä mm. **henkilöstökoulutuksen** avulla. Elinikäinen oppiminen toteutuu myös tutkimalla ja kehittämällä omaa opetustyötä sekä tutustumalla parhaimpiin käytäntöihin. Opettajia kannustetaan verkostoitumaan ja tekemään yhteistyötä kollegojensa kanssa. Yli-

opistossa varmistetaan, että kaikilla opettajilla ja tutkijoilla on vähintään tieto- ja viestintätekniiikan opetuskäytön sekä yliopiston e-kirjastopalvelujen käytön perustaidot.

Sen lisäksi, että yliopiston kirjastojen paikallispalvelut ovat avoimia kaikille kansalaisille, yliopiston kirjastolaitos tukee yliopiston sivistys- ja kulttuuritehtävää kehittämällä yhteistyötä ja kumppanuuksia yliopiston ulkopuolisten toimijoiden kanssa. Eri-tyisesti kehitetään yhteistyötä yliopiston edustamien tieteenalojen tutkimuslaitosten ja täydennyskoulutusta antavien organisaatioiden kanssa.

1.3. Yhteiskunnallinen vuorovaikutus voimavarana

Sivistysyliopistona Helsingin yliopisto tukee kasvua aktiiviseen kansalaisuuteen. Yliopiston opettajien ja opiskelijoiden osallistuminen yhteisölliseen toimintaan sekä yliopistoyhteisön piirissä että laajemmin kansalaisyhteiskunnassa on arvokas osa yhteiskunnallista vuorovaikutusta.

Työelämän ja yhteiskunnan eri sektoreiden tarpeet ja muutokset antavat yliopistolle tärkeitä viestejä otettavaksi huomioon koulutuksen suunnittelussa ja kehittämisessä. Eri alojen asiantuntijuuden kehittämiseksi yliopisto tarvitsee työelämäpalautetta ja tietoa työnantajien odotuksista akateemista koulutusta kohtaan. Tärkeää palautetta koulutuksen työelämärelevanssista yliopisto saa myös opiskelijoilta jo opiskelun aikana sekä varsinkin tutkinnon suorittamisen jälkeen.

Vuorovaikutus muun yhteiskunnan ja erityisesti työelämän kanssa on erityisen tärkeää aikuiskoulutuksessa. Kyse ei ole vain yksisuuntaisesta vaikuttamisesta, vaan jatkuvasta vuoropuhelusta laajan kumppanuusverkoston kanssa, jotta työelämän ja kansalaisyhteiskunnan tarpeet osataan ottaa huomioon. Tämä koskee sekä sisällöllisiä ja tieteenalakohtaisia valintoja että opetusmenetelmiin ja -järjestelyihin liittyviä ratkaisuja.

Opiskelijarekrytointi on osa yhteiskunnallista vuorovaikutusta. Kilpailu lahjakkaita nuorista kiristyy ja elinikäisen oppimisen vaatimuksen myötä myös lahjakkaat aikuisopiskelijat ovat entistä enemmän opiskelijarekrytinnin kohteena. Yhteistyö työelämän ja muun koulutusjärjestelmän kanssa parantaa yliopiston kilpailuedellytyksiä tässäkin suhteessa.

Opiskelijoiden kannalta harjoittelu on parhaita väyliä tutustua oman alan opintojen soveltamiseen työelämässä. Työnteon ja opintojen mielekästä yhteensovittamista joudutaan jatkossa muutenkin kehittämään. Myös opintoihin sisältyvät harjoitustyöt ja tutkielmat antavat opiskelijalle mahdollisuuden perehtyä tutkimusperustaisen opintojen soveltamiseen. Tämä edellyttää, että kumppaneiksi ja toimeksiantajiksi löydetään organisaatioita ja yrityksiä, jotka ovat valmiit osallistumaan vuorovaikutteiseen yhteistyöhön.

1.4. Tutkintojen ja muun koulutuksen tavoitteet

Yliopistossa suoritettavien tutkintojen sekä muiden harjoitettavien opintojen tavoitteena on aina oman alan syvälinen hallinta ja osaaminen, jonka perustana on tieteellinen tutkimus (kuvio1). Koulutus suunnitellaan ja opetus järjestetään siten, että siinä vastataan myös yhteiskunnan ja työelämän muutoksista nouseviin haasteisiin.

Tutkintokoulutusta kehitettäessä otetaan huomioon, että akateemisesti koulutetut asiantuntijat toimivat yhä enemmän tehtävissä, joissa edellytetään kulttuurien tuntemusta, kansainvälisyyttä ja muutosvalmiutta sekä erilaisten toimintaympäristöjen, etenkin elinkeinoelämän tuntemusta. Erityisesti tohtorikoulutuksessa vahvistetaan työelämä- ja yritys yhteyksiä.

Kuvio 1. Laadukkaan tieteellisen tutkinnon osa-alueet

Alempi korkeakoulututkinto – kandidaatin tutkinto

Helsingin yliopistossa kandidaatin tutkinto on alempi korkeakoulututkinto, joka suoritetaan välivaiheena edettäessä kohti maisterin tutkintoa. Opinto-oikeuden saa muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta suoraan ylempään korkeakoulututkintoon. Joillakin aloilla alempi korkeakoulututkinto on tiettyyn ammattiin (farmaseutti, lastentarhanopettaja) valmistava perustutkinto. Kandidaatin tutkinto antaa monipuolisen perustan jatkaa opintoja ylempään korkeakoulututkintoon, jossa syvennetään oman alan hallintaa ja osaamista. Kandidaatin tutkinto sisältää äidinkielen, toisen kotimaisen kielen ja vieraiden kielten viestintätaitojen opinnot sekä jo suuren osan niistä opinnoista, jotka antavat ylemmän korkeakoulututkinnon yleiset akateemisen asiantuntijan tiedot ja taidot sekä oppimaan oppimisen osaamisen.

Ylempi korkeakoulututkinto – maisterin tutkinto

Helsingin yliopiston maisterin tutkinto on korkealaatuinen ja sisältää akateemisen asiantuntijan osaamisen alueet. Maisteriksi valmistuneella on valmiudet kehittyä oman alansa kansainvälisenä asiantuntijana. Oman alan syvällinen hallinta ja osaaminen ovat tutkinnon ydin. Uuden tiedon tuottamiseen ja soveltamiseen liittyvät taidot sekä oppimaan oppimisen taidot omaksutaan asiantuntijuuden perustaksi. Laadukkaaseen tutkintoon sisältyvät myös akateemisen kansalaisen yleistaidot kuten yhteistyö-, viestintä- ja tietotekniikkataidot, kielitaitoon ja kulttuurien tuntemukseen perustuva avoimuus kansainvälisyyteen, kyky kehittää omaa tieteenalaa ja sen kieltä sekä oman alan työmarkkinoiden tuntemus. Viestintätaitojen kehittäminen on jatkumo, jolla on sijansa kaikissa opintojen vaiheissa.

Maisteriohjelmat

Maisterin tutkintoon johtava koulutus voidaan järjestää myös maisteriohjelmana, jota suunniteltaessa noudatetaan konsistorin periaatepäätökseen kirjattuja linjauksia. Maisteriohjelman tulee perustua tieteenalan tai yhteiskunnan koulutustarpeisiin sekä tiedekunnan strategisiin tavoitteisiin. Maisteriohjelmista ja niiden resursseista sovitaan aina kirjallisesti yhteistyötahojen kesken. Tiedekuntien ainelaitosten ja tutkimusta tekevien erillisten laitosten yhdessä toteuttamien maisteriohjelmien opetuksen suunnittelun, toteutuksen ja arvioinnin käytäntöjen kehittämiseen panostetaan. Tutkijoiden osallistuminen opetustyöhön on arvokas lisäresurssi.

Opettajankoulutus

Opettajankoulutusta kehitetään kohti laaja-alaista kelpoisuutta, jolla vastataan monenlaisten oppijoiden ja monikulttuurisuuden haasteisiin. Kehittämistyötä tehdään yhdessä eri osapuolten, erityisesti pääkaupunkiseudun kuntien kanssa.

Lääketieteelliset alat

Lääketieteellisillä aloilla perustutkinto on lääketieteen lisensiaatin, hammaslääketieteen lisensiaatin tai eläinlääketieteen lisensiaatin tutkinto.

Tohtorin tutkinto

Tohtorin tutkinto on ensisijainen jatkotutkinto Helsingin yliopistossa. Sen voi suorittaa kokopäivätoimisesti opiskellen neljässä vuodessa. Tohtorin tutkinnon voi suorittaa myös osapäiväisesti opiskellen. Osapäiväisesti opiskelevien valintaa ja ohjausta kehitetään siten, että opiskelu täyttää korkeatasoisen tutkinnon vaatimukset ja opinnot etenevät tehokkaasti.

Yliopistosta valmistuvat tohtorit kykenevät laadukkaaseen, itsenäiseen ja tutkimuseettisesti pätevään tutkimustyöhön ja toimivat oman erityisalansa kansallisina ja kansainvälisinä asiantuntijoina. He ovat usein toimineet opintojensa aikana alansa opetustyössä, ja heillä on oman alansa työmarkkinoiden tuntemus.

Helsingin yliopistosta valmistuneen tohtorin tutkintoon voi sisältyä oppiaineen opintojen ja opinnäytetyön lisäksi metodologiaa, tieteenfilosofiaa, etiikkaa ja kansainvälisiä opintoja ja/tai kansainvälistä tieteellistä toimintaa. Tohtorin tutkintoon voi kuulua myös yleisempiä asiantuntijatehtäviin valmentavia elementtejä, kuten esimerkiksi projektityöskentelyä, johtamistaitoja, yliopistopedagogiikkaa ja tieteellistä viestintää.

Lisensiaatin tutkinto ja erikoistumistutkinnot

Yliopistossa on mahdollista suorittaa myös lisensiaatin tutkinto, joka joillakin aloilla toimii ammatillisena pätevyöitymis- tai erikoistumistutkintona. Jatko-opintosuunnitelma tehdään kuitenkin pääsääntöisesti tohtorin tutkintoon asti.

Lääketieteellisillä aloilla voidaan suorittaa erikoislääkärin ja erikoishammaslääkärin tutkinnot sekä erikoiseläinlääkärin tutkinto. Erikoispsykologin tutkinnon voi suorittaa ammatillisen lisensiaatin tutkinnon erikoistumisaloilla kuten myös erikoispuheteerapeutin ja erikoissosiaalityöntekijän tutkinnon. Luonnontieteellisen alan vastaavia erikoistumiskoulutuksia ovat sairaalageneetikon, sairaalafysikon, sairaalakemistin ja sairaalamikrobiologin lisensiaatin tutkinnot ja farmasian alalla teollisuusfarmasian lisensiaatin tutkinto.

Avoin yliopisto-opetus ja täydennyskoulutus

Avoin yliopisto-opetus edistää koulutuksellista ja alueellista tasa-arvoa tarjoamalla eri elämäntilanteissa oleville ihmisille joustavan mahdollisuuden sekä tavoitteelliseen että yleissivistävään oppimiseen ja itsensä kehittämiseen. Avoin yliopisto-opetus on

tiedekuntien tutkintovaatimusten mukaista ja aina tiedekuntien ja ainelaitosten hyväksymää. Helsingin yliopiston avoimen yliopisto-opetuksen koordinoinnista, kehittämisestä ja toteutuksesta vastaa erillislaitos Avoin yliopisto, joka toimii tiiviissä yhteistyössä ainelaitosten ja tiedekuntien kanssa.

Yliopiston täydennyskoulutuksen kohderyhmänä ovat erityisesti akateemisen tutkinnon suorittaneet kansalaiset. Heille tarjotaan täydennyskoulutusta, joka on usein räätälöity tiettyä työelämässä olevaa tarvetta varten.

Avointa yliopisto-opetusta ja täydennyskoulutusta kehitetään elinikäisen oppimisen periaatteiden mukaisesti vastaamaan entistä paremmin eri alueiden ja väestöryhmien tarpeita. Kehitystyötä tehdään yhdessä sekä yritysten että julkisen ja kolmannen sektorin kumppanuusverkostojen kanssa.

2. Kehittämisen painoalueet ja toimenpiteet

2.1. Kauden 2007-2009 painoalueet

Oppimisen laatu ja opiskelijoiden ohjaus

Laadukas oppiminen yliopisto-opiskelun aikana tarkoittaa syvällistä uuden omaksumista ja ymmärtämistä sitä mukaa, kuin opiskelija saavuttaa oman alansa opetus-suunnitelmassa määritellyt oppimistavoitteet. Hyvän opetuksen ja ohjauksen tuella opiskelija kasvaa oman alansa itsenäiseksi ja yhteistyökykyiseksi asiantuntijaksi, jolla on äidinkielenä, toisen kotimaisen ja alan kannalta keskeisten vieraiden kielten viestintätaito.

Kansainvälinen oppimisympäristö

Kansainvälinen oppimisympäristö saadaan aikaan edistämällä monikielisyttä ja monikulttuurisuutta siten, että mahdollistetaan opiskelijoiden liikkuvuus, rekrytoidaan eri maista tulevia tutkinto-opiskelijoita, järjestetään suomi ja ruotsi vieraana kielenä opetusta, tarjotaan muun kuin suomen- ja ruotsinkielistä opetusta suomalaisille ja ulkomaisille opiskelijoille sekä tuetaan opettajia ja muuta henkilökuntaa kansainvälistymisen haasteissa. Oppiminen ja opettaminen kansainvälisessä ympäristössä laajentavat ymmärrystä siitä, millä tavalla asioita omaksutaan ja miten asiat ymmärretään ja miten asioista viestitään eri kielillä ja eri tilanteissa. Kansainvälinen oppimisympäristö edesauttaa syvällisen tiedon omaksumista, harjaannuttaa ymmärtämään kielten ja kulttuurien merkityksen sekä antaa valmiuksia toimia kansainvälistyvässä työelämässä.

Oppimisen laatu ja opiskelijoiden ohjaus tutkintokoulutuksessa

Oppimistavoitteiden määrittely opetussuunnitelmissa

- Opiskelijat saavat kaikilla laitoksilla ymmärrettävää, luotettavaa ja perusteltua tietoa siitä, mitä heiltä vaaditaan ja odotetaan opintojen etenemisen ja oppimisen arvioinnin näkökulmasta.
- Opetussuunnitelmassa määritellään kunkin opintojakson oppimistavoitteet, opintojakson edellyttämät mahdolliset esitiedot ja opintojakson edellyttämä työmäärä.
- Oppimistavoitteiden ja arviointiperusteiden on oltava selkeästi ja näkyvästi esillä ja kaikkien opiskelijoiden saatavilla jokaisella laitoksella.

- Väitöskirjojen, gradujen ja muiden laajojen oppinäytteiden arviointikriteerit työstetään laitosten yhteistyössä tiedekunnan julkiseksi asiakirjaksi.
- Tiedekunta vastaa siitä, että oppimistavoitteet ja arvostelukriteerit määritellään kaikilla laitoksilla.

Opiskelijan oppimisprosessin ohjaaminen

- Opiskelijoiden oppimisvalmiuksiin kiinnitetään erityistä huomiota. Opintojen alussa heitä ohjataan yliopistossa tarvittaviin opiskelutaitoihin ja oppimismenetelmiin, yliopiston tieto- ja viestintätekniikan välineiden hyödyntämiseen, oppimisen kokonaisuuden haltuunottamiseen ja opintojen suunnitteluun. Henkilökohtaista opintosuunnitelmaa päivitettäessä ohjataan myös uuden vaiheen opiskelutaitoihin.
- Opetussuunnitelmissa ja opiskelijoiden henkilökohtaisissa opintosuunnitelmissa varataan riittävästi aikaa tärkeimpien ydinaineskohtien omaksumiselle.
- Opetusta suunniteltaessa laitoksilla huolehditaan siitä, että opetuksessa käytetään monipuolisia oppimistilanteita ja –menetelmiä, jotka tukevat erilaisia oppijoita.
- Opiskelija saa opintosuoritusten arvostelun yhteydessä tapahtuvan oppimisen arvioinnin avulla palautetta siitä, miten hyvin hän hallitsee opittavan aineksen. Palautteen antamisella tuetaan opiskelijan itsearviointikyvyn kehittymistä.

Oppimisen arviointimenetelmät

- Oppimisen arvioinnin menetelmät ja palautekäytännöt vaikuttavat voimakkaasti opiskelijoiden opiskelu- ja oppimismenetelmiin sekä oppimistuloksiin. Käytetyt menetelmät eivät saa ohjata opiskelijoiden opiskelua pinnallisen omaksumisen suuntaan, vaan oppimisen arvioinnin tavoitteena on motivoida opiskelijoita syvälliseen oppimiseen ja asioiden ymmärtämiseen.
- Arviointimenetelmien tulee olla yhteensopivia opitun aineksen ja oppimismenetelmien kanssa. Hyvät arviointimenetelmät motivoivat opiskelijaa ja tukevat hänen kehitystään.
- Arviointiin eivät saa vaikuttaa opiskelijan sukupuoli, ikä, alkuperä, vakaumus, mielipide, vammaisuus, seksuaalinen suuntautuminen tai muu niihin verrattava seikka. Arvosanojen sukupuolijakaumaa seurataan tiedekunnissa.
- Käynnistetään kokeilu, jolla selvitetään, kuinka yliopistossa voidaan toteuttaa pelkällä opiskelijanumerolla tapahtuva nimetön tenttiminen.

- Oppimistavoitteet näkyvät arviointikriteereissä niin, että osaamisen eri tasot erinomaisesta tyydyttävään suoritukseen erottuvat selkeästi toisistaan. Usein pelkkä tiedon toistaminen ei riitä erinomaiseksi suoritukseksi, kun taas opitun tiedon soveltaminen uudessa tilanteessa on erinomainen suoritus.
- Opintojen kuluessa oppimista ja opiskelijan kehitystä arvioidaan monipuolisilla arviointimenetelmillä ja –käytännöillä. Osa arvioinnista on suunniteltu osaksi opetus- ja oppimistilanteita. Arviointi tukee tällöin opiskelijan henkilökohtaista kehitystä ja kehittää hänen itsearviointikykyään.
- Laajojen opintokokonaisuuksien hallintaa ja oppimistuloksia arvioidaan menetelmillä, jotka mittavat tiedon syvällistä ymmärtämistä.
- Syksyllä 2005 käyttöön otettujen arvosteluasteikkojen toteutumista seurataan tiedekunnissa.
- Tuloksista ilmoitettaessa käytetään opiskelijanumeroa, kuten yksityisyyden suojaa koskevassa laissa säädetään.

Henkilökohtainen opintosuunnitelma (HOPS)

- Kaikilla aloilla on käytössä opiskelijoiden laatima henkilökohtainen opintosuunnitelma. Opiskelija laatii sen koko opintojen ajaksi, ja sitä tarkistetaan tietyin väliajoin ohjauksen ja palautteen tuella.
- Ohjauksen tavoitteena on tukea opiskelijan kykyä ottaa vastuu omasta oppimisestaan, suunnitella opintojaan sekä suorittaa tavoittelemansa tutkinto. Jo opintojen aikana pohditaan myös omia työllistymismahdollisuuksia.
- Ohjauksen tavoitteita edistää oppimisympäristön suunnittelu sellaiseksi, että opiskelijaa tuetaan kohti itsenäisiä valintoja. Opintojensa aikana opiskelijat harjaantuvat opetusmenetelmien ja opiskeluprosessien avulla itsenäiseen vastuunottoon, yhteistyöhön sekä oman osaamisen kehittämiseen ja muihin työelämässä vaadittaviin valmiuksiin.
- Oppimistavoitteiden ja arvostelukriteerien näkyväksi tekeminen ja työmäärin kytkeminen niihin auttavat opiskelijoita suunnitelmalliseen opiskeluun ja helpottavat opettajien ohjaustehtävää.

Ohjauksen järjestäminen, työnjako ja resurssit

- Koko opiskelu-uran kattavan ohjauksen ja neuvonnan prosessit kartoitetaan ja työnjaoista sovitaan. Samalla selvitetään kehittämiskohteet ja ryhdytään tarvittaviin toimenpiteisiin.
- Yliopistossa kartoitetaan ohjauksjärjestelmän resurssitarpeet ja tarpeen vaatiessa suunnataan resursseja uudelleen siten, että ohjaus voidaan toteuttaa laadukkaasti ja tavoitteiden mukaisesti. Opetusministeriön hankerahalla vuosiksi 2007 ja 2008 tuetaan HOPS-ohjauksen kehittämistä laitoksissa ja tiedekunnissa.

- Opintosuunnitelman laatimisessa, ylläpidossa ja ohjauksessa hyödynnetään sähköisiä järjestelmiä, erityisesti Oodin eHOPS-työkalua.
- Tiedekunnat vastaavat tiedonhankinnan koulutuksen sisällyttämisestä opetussuunnitelmiin ja koulutuksen järjestämisestä. Ainelaitokset ja kirjastot toteuttavat yhteistyössä tiedonhankinnan opetuksen.

Jatko-opiskelijoiden ohjaus ja HOPS

- Jatko-opintojen ohjausta kehitetään ja jo jatko-opintoihin valittaessa varmistetaan, että opiskelija voi saada oman väitöskirjansa aihepiiristä korkeatasoista ohjausta ja tukea.
- Henkilökohtainen opintosuunnitelma otetaan käyttöön kaikille jatko-opiskelijoille. Henkilökohtaista opintosuunnitelmaa päivitetään yhdessä ohjaajan kanssa opintojen aikana. Opintojen suunnitteluun ja ohjaukseen sisältyy työllistymisvaihtoehtojen pohtiminen.
- Myös muutoin kuin kokopäivätoimisesti jatko-opinnoissaan etenevien ohjaus ja opiskelumahdollisuudet varmistetaan.

ETAPPI-järjestelmä

- Opiskelijarekisterin tietoihin perustuvan Etappi-järjestelmän avulla tuetaan opintojen sujuvaa, tutkintotavoitteiden mukaista etenemistä tarjoamalla tehostettua ohjausta säännöllisin väliajoin niille opiskelijoille, joiden opinnot eivät etene tiedekunnan edellyttämällä tavalla.
- Etappi-seurantaan liittyvän opiskelijoiden ohjauksen ydin on opiskelijan opintojen tarkastelu kokonaisvaltaisesti tutkinnon valmiiksi saamisen näkökulmasta.
- Etappi-ohjauksessa opiskelijan opintojen kokonaistilanne kartoitetaan ja opiskelija ohjataan tarvittaessa sopivien ohjaus- ja tukipalvelujen piiriin.
- Etappi-järjestelmä nivelletään tiedekuntien ja laitosten muuhun ohjaustyöhön ja HOPS-työskentelyyn. Etappiin liittyvien opintosuunnitelmien teko rakennetaan osaksi eHOPS-työkalua.
- Järjestelmän tuottamaa tietoa opintojen etenemisestä käytetään hyväksi opetuksen suunnittelussa ja ohjausresurssien suuntaamisessa. Opintojen etenemisessä havaitut rakenteelliset ongelmakohdat selvitetään ohjauksessa ja niihin puututaan välittömästi.
- Etappi-seulontojen toteutus ja hallinnolliset toimenpiteet rakennetaan kevyiksi ja tehokkiksi hyödyntäen tiedekuntien, opiskelijarekisterin ja opiskelijapalvelujen yhteistyötä.

- Opiskelijapalvelut-yksikkö, tiedekunnat ja laitokset huolehtivat riittävästä tiedotuksesta opiskelijoille, ja ohjeistukseen kiinnitetään erityistä huomiota, kun järjestelmään siirrytään asteittain vuosina 2006-2009.
- Järjestelmän toimivuutta ja vaikuttavuutta arvioidaan yliopiston koulutuksen arviointien yhteydessä.

Kansainvälinen oppimisympäristö

Monikulttuurisen ja monikielisen yhteisön vahvistaminen

- Vuonna 2009 ulkomaisten perustutkinto-opiskelijoiden osuus on koko yliopiston tasolla viisi prosenttia ja tohtoriopiskelijoiden 15 prosenttia opiskelijoista.
- Kansainvälinen liikkuvuus on tärkeä opiskelijoiden kansainvälistymisen muoto. Opiskelijaliikkuvuuden tavoitteena on, että Helsingin yliopistosta lähtee 1100 ja yliopistoon saapuu 1100 vaihto-opiskelijaa vuosittain.
- Myös kotikansainvälisyyttä edistetään ja maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden opiskeluedellytyksiä tuetaan.
- Opettajien kansainvälistä toimintaa ja yhteistyötä toteutetaan opettajavaihdon avulla. Toimintakaudella kiinnitetään erityistä huomiota opettajavaihdon laadun kehittämiseen mm. asettamalla vaihdon tavoitteeksi opettajan opetustaitojen ja -kokemuksen kehittäminen kansainvälisessä yhteistyössä sekä liittämällä yliopistoon saapuvien opettajien opetus osaksi laitoksen omaa opetustarjontaa.
- Yliopistoon tulevien ja täältä lähtevien vaihto-opettajien määrää lisätään, ja pyritään vaihdon tasapainoon. Vaihtoa kasvatetaan maltillisesti ja opettajien liikkuvuus suunnitellaan osana laitosten kokonaistoimintaa niin, että vaihdoista saatavat kokemukset hyödyttävät koko laitosta.
- Kansainvälistymisen vahvistamisessa hyödynnetään myös laajasti tieto- ja viestintätekniikkaa ihmisten liikkumisen sijasta, jolloin kansainvälistyminen toteutuu kestävän kehityksen mukaisesti.

Englanninkielisen opetuksen painopiste maisteri- ja tohtorikoulutuksessa

- Ulkomaisten opiskelijoiden määrällisen tavoitteen saavuttamiseksi ulkomaisten opiskelijoiden tutkintotavoitteinen opiskelu keskitetään maisteri- ja tohtorivaiheeseen.
- Englanninkielistä opetustarjontaa suunnitellaan alakohtaiset erot huomioon ottaen niin, että opiskelijoille on tarjolla selkeitä opiskelukokonaisuuksia, jotka mahdollistavat maisterivaiheen opintojen suorittamisen kokonaan englanniksi. Laskennallisesti tämä tarkoittaa yhteensä noin 30:tä englanninkie-

listä maisteriohjelmaa tai vastaavan normaalin maisterivaiheen koulutuksen järjestämistä englanninkielisiksi kokonaisuuksiksi suunnittelukaudella 2007-2009.

- Englanninkielisten maisteri- ja tohtorivaiheen opintojen suunnitteluun ja kehittämiseen varataan rahoitusta yliopiston opetuksen kehittämisen hankerahoista, minkä lisäksi etsitään ulkopuolisia rahoituslähteitä.
- Kokonaisuudet kehitetään niin, että niistä tulee suunnittelukauden jälkeen osa tiedekunnan perusrahoituksella toteutettavaa tutkinto-opetusta. Yliopiston sisäisessä rahanjakomallissa otetaan huomioon vieraskielisen tutkinto-opetuksen erityistarpeet.
- Englanninkielisiin maisterikokonaisuuksiin osallistuvat sekä suomalaiset että eri maista tulevat opiskelijat, mikä edistää suomalaisten opiskelijoiden kotikansainvälistymistä ja eri maista tulevien opiskelijoiden kotoutumista täkäläiseen yliopistoyhteisöön ja suomalaiseen yhteiskuntaan.
- Yliopiston tuloksellisuuskriteereitä uudistetaan niin, että ne palkitsevat kansainvälistymisen tavoitteiden saavuttamisesta.

Englanninkielinen opetus kandidaattivaiheessa

- Kandidaattivaiheen opinnoissa on tarjolla sellaista englanninkielistä opetusta, joka soveltuu vaihto-opiskelijoille ja yliopiston omien tutkinto-opiskelijoiden kotikansainvälistymiseen. Joillain aloilla voi olla myös englanninkielisiä kandidaattiohjelmiä, jos alan koulutusyhteistyön mahdollisuudet rajautuvat kandidaatin tutkintoon.

Opetusyhteistyö ja eurooppalaiset yhteistutkinnot

- Selkiytetään kansainvälistä tutkintoyhteistyötä koskevat yliopistotason linjaukset ottaen huomioon konsistorin päätös (9.6.2004) maisteriohjelmien ja yhteistutkintojen periaatteista sekä laaditaan mallisopimuksia pohjaksi yhteistyöneuvotteluille.
- Helsingin yliopisto tekee yhteistyötä ensisijaisesti muiden tutkimusintensiivisten yliopistojen kanssa. Yhteistyöstä päätettäessä otetaan huomioon, että kansainväliset yhteistutkinnot tuottavat lisäarvoa tutkinnoille, mutta että yhteistutkinnoissa samalla sitoudutaan pitkäaikaiseen opetuksen, ohjauksen ja hallinnon järjestämiseen ja resursointiin.
- Yliopisto jatkaa yhteisten kansainvälisten tohtoritutkintojen kehittämistä korkeatasoisten yliopistojen kanssa.

- Yliopisto toimii yhteistyössä muiden eurooppalaisten huippuyliopistojen kanssa laadukkaana, tutkimukseen perustuvan verkko-opetuksen kehittäjänä ja tuottajana ja osallistuu aktiivisesti joustavien, yhteisten opiskeluympäristöjen rakentamiseen ja käyttöön kansainvälisessä opetusyhteistyössä.

Kansainvälinen opiskelijarekrytointi ja ulkomaisten opiskelijoiden ja opettajien palvelut

- Yliopisto lisää ulkomaisten opiskelijoiden rekrytointia ja siihen liittyvää markkinointia osana koko opiskelijarekrytoinnin kehittämistä. Vieraskielisten ohjelmien markkinoinnissa yliopisto toimii aktiivisesti muiden pääkaupunkiseudun korkeakoulujen kanssa.
- Yliopistossa laaditaan kansainvälinen rekrytointi- ja markkinointisuunnitelma. Tavoitteena on, että yliopistoon saadaan hyviä ja motivoituneita opiskelijoita.
- Ulkomaisten opiskelijoiden palvelujen kehittämisen tavoite on tarjota ulkomailta tuleville opiskelijoille sama palvelutaso kuin suomalaisille opiskelijoille. Selvitetään, millaisia opiskelijapalveluja tarvitaan kansainvälistymistavoitteiden saavuttamiseksi sekä miten ja kenen toimesta ne on tarkoituksenmukaisinta järjestää.
- Ulkomaisille opiskelijoille suunnattuja ura- ja rekrytointipalveluita kehitetään. Tavoitteena on erityisesti lisätä ulkomaisten opiskelijoiden suomalaisen työelämän tuntemusta. Ulkomaisille opiskelijoille suunnattujen harjoittelu- paikkojen määrää lisätään työmarkkinoille sijoittumisen ja kotoutumisen helpottamiseksi.
- Eri maista tuleville opiskelijoille tarjotaan monipuolista ja monentasoista suomen ja ruotsin kielen opetusta. Suomen ja ruotsin kielen opiskelu edistää ulkomaisten opiskelijoiden integroitumista tšekäläiseen yliopistoyhteisöön ja yhteiskuntaan sekä työllistymistä Suomessa.
- Ulkomaisten opiskelijoiden sekä vierailevien opettajien ja tutkijoiden kirjastopalveluja koskevaa englanninkielistä koulutusta, opastusta ja viestintää lisätään.
- Ulkomaiselle opetushenkilökunnalle tarjotaan englanninkielistä pedagogista koulutusta osana yliopistopedagogista opetustarjontaa.

Englanninkielisen opetuksen järjestäminen ja tuki

- Englanninkielinen opetus pyritään lähtökohtaisesti integroimaan muuhun opetukseen, mikä tukee myös opiskelijarekrytoinnin tavoitteita. Englanninkielinen opetus on laadukasta ja tarkoituksenmukaista.

- Englanninkielisen opetuksen oppimistavoitteiden määrittelyssä varmistetaan, että keskeinen käsitteistö tulee opiskelijoille tutuksi myös molemmilla kotimaisilla kielillä.
- Englanninkielistä opetusta suunnitteleville ja sitä antaville opettajille järjestetään henkilöstökoulutusta, jonka tarkoituksena on lisätä opettajien valmiuksia toimia englannin kielellä ja opettaa monikulttuurisessa akateemisessa ympäristössä.
- Englanninkielisen oppimateriaalin tuotantoon tarvittavia kielipalveluja tarjotaan vieraalla kielellä opettaville.
- Koko henkilökunnalle tarjotaan mahdollisuus osallistua kieli- ja kulttuurien väliseen valmennukseen niissä yksiköissä, joissa on englanninkielisiä ohjelmia ja runsaasti ulkomaisia opiskelijoita.

2.2. Muut kehittämiskohteet

Kahden erityisen painoalueen lisäksi yliopiston strategiaa toteutetaan kehittämällä opetuksen suunnittelua, johtamista ja laatua, opiskelijarekrytointia, kaksikielisyttä ja ruotsinkielistä opetusta sekä opetuksen kehittämisen tukea ja palveluja.

Opetuksen suunnittelu, johtaminen ja laatu

Opetuksen linjakkuus

- Opetuksen linjakkuus tarkoittaa sitä, että kaikki opetuksen osatekijät edistävät opiskelijoiden korkeatasoiseen ja syvälliseen ymmärrykseen tähtäävää oppimista ja osaamista. Opetuksessa on linjakkuuden näkökulmasta neljä tärkeää vaihetta:
  - oppimistavoitteiden määrittely,
  - opetettavan aineksen ja sisältöjen valinta,
  - arviointikeinojen valinta ja
  - opetusmenetelmien valinta.
- Opetuksen suunnittelussa näiden neljän vaiheen on oltava samassa linjassa suhteessa toisiinsa. Kun ne tukevat toisiaan, ne vaikuttavat johdonmukaisesti ja samansuuntaisesti oppijaan.

Opetuksen suunnittelu

- Opetussuunnitelmatyö on koulutuksen tietoista suunnittelua tavoitteelliseksi kokonaisuudeksi. Tutkinto-opintojen selkeä ja oppimistavoitteiden näkökulmasta suunniteltu rakenne tukee kumuloituvaa oppimista ja opintojen sujuvaa etenemistä.

- Opiskelijoiden oppimistavoitteet määritellään opetussuunnitelmissa.
- Opetussuunnitelmatyötä vahvistetaan tiedekunnissa ja laitoksilla. Tiedekunnat vastaavat tutkintotason ja laitokset oppiainetason asioista opetussuunnitelmassa. Opetussuunnitelman toteutusta, toimivuutta ja tavoitteiden saavuttamista seurataan palautteen ja arvioinnin avulla.
- Tutkintojen ja muun koulutuksen yhteiskunnallista relevanssia vahvistetaan edistämällä työnteon ja opintojen mielekästä yhteensovittamista sekä parantamalla yhteyksiä työelämään mm. alumniverkoston avulla.
- Työelämäpalautetta hyödynnetään opetuksen suunnittelussa sekä perustamalla jatkokoulutuksessa. Harjoittelua kehitetään osana oman alan opintoja ja työelämäpalautteen tehostamiseksi.
- Erikoistumiskoulutus ammattiin johtavilla aloilla toteutetaan ja sitä kehitetään vuorovaikutuksessa työelämän kanssa.

Yliopiston strategia ja opetuksen johtaminen

- Yliopistoyhteisön valitsemat strategiset päämäärät ja päättämät tavoitteet velvoittavat koko yhteisöä. Tavoitteet voidaan saavuttaa eri tavoilla ja niitä myös arvioidaan kriittisesti. Yliopistossa vallitsee opetuksen sisällöllinen ja menetelmällinen vapaus. Opetustoiminnan johtamisen tarkoituksena on tukea tavoitteiden saavuttamista opetuksen ja oppimisen laadun sekä opetusmenetelmien kehittämisessä.
- Opetustyön korkea arvostus näkyy mm. opetusansioiden painottamisena virantäytöissä.
- Opetustoiminnan johtamisella tarkoitetaan käytännössä mm. seuraavia asioita: opetussuunnitelmatyön koordinointi, opettajien pätevyyden ja opetustaitojen varmistaminen ja kehittäminen, opetuksen tukipalvelujen saatavuuden varmistaminen sekä opetustoiminnan tulosten ja laadun arviointi ja seuranta.
- Opetuksen johtamisen ja suunnittelun tueksi kehitetään edelleen tietojärjestelmiä palvelemaan laitoksia, tiedekuntia ja koko yliopistoa.
- Vertailukelpoisen ja luotettavan tiedon saamiseksi ja opiskelijoiden tasa-arvoisen kohtelun takaamiseksi yliopistossa panostetaan opintohallinnon käytäntöjen yhtenäistämiseen aina kun se on perusteltua.

Laadunvarmistusjärjestelmä ja arvioinnit

- Koulutuksen laadunvarmistusta kehitetään osana yliopiston kaikki toiminnot kattavaa laadunvarmistusjärjestelmää, jonka rakentamisessa on otettu huomioon eurooppalaisen korkeakoulualan laadunvarmistuksen suositukset.

- Opetuksen palaute- ja laadunvarmistusjärjestelmiä rakennetaan kattamaan koko opiskeluprosessi: opiskelijavalinnat, opetussuunnitelmat, opintojaksot, opetustyö ja -menetelmät, oppimisen arviointi, tenttikäytännöt, oppimateriaalit, oppimisympäristö, opiskelijapalvelut, opintohallinto ja opiskelijapalautte. Palautetta kootaan myös työnantajilta ja yliopistosta valmistuneilta.
- Koulutuksen itsearviointi on osa opetuksen laadunvarmistusjärjestelmää. Itsearvioinnin työvälineenä yksiköt voivat käyttää koulutuksen arviointimatriisia. Arviointimatriisin käyttö tukee raportointia. Arviointimatriisin kehittämistä jatketaan opintoasiaintoimikunnassa.
- Koulutuksen arviointimatriisia käytetään yliopiston sisäisen tulokellisuusrahan jaossa. Matriisiin perustuva arviointi toteutetaan kolmen vuoden välein. Yksiköille annetaan palautetta osana arviointiprosessia.
- Yliopisto hankkii ulkopuolista palautetta koulutuksensa laadusta osallistamalla valtakunnalliseen perus- ja jatkokoulutuksen laatuysikköarviointiin.
- Osana laadunvarmistusta yliopisto toteuttaa määräajoin koulutuksen kansainvälisen arvioinnin.
- Yliopisto osallistuu Korkeakoulujen arviointineuvoston järjestämään laadunvarmistusjärjestelmän auditointiin kauden 2007-2009 aikana. Auditointi kattaa yliopiston koko toiminnan laadunvarmistuksen.

Palautekäytäntöjen systematisointi

- Opiskelijapalautteen kerääminen on osa opetuksen laadunvarmistusta. Palautetta kerätään niin opetuksen kuin oppimisenkin kehittämisen tarpeisiin.
- Palautetta kerätään mielekkäällä ja oikeudenmukaisella tavalla opetusta ja oppimista tukien ja niitä kuormittamatta. Palautekäytäntöjä kehitetään taroituksenmukaisuuden ja objektiivisuuden varmistamiseksi.
- Kaikissa opiskelun vaiheissa huolehditaan opiskelijoiden näkemysten kuulemisesta ja kerätään opiskelijapalautetta. Opiskelijoiden näkemykset ja saatu palaute otetaan huomioon kehittämistyössä ja kaikissa suunnittelun ja päätöksenteon vaiheissa.
- Opiskelijapalvelut-yksikkö kerää opinto- ja työelämäpalautetta vastavalmistuneilta sekä seuraa tutkinnon suorittaneiden uran kehittymistä tietyn vuosimäärän jälkeen vähintään kolmen vuoden välein. Tietoa hyödynnetään tutkintokoulutuksen sekä avoimen yliopisto-opetuksen ja täydennyskoulutuksen suunnittelussa.

Koulutuksen laadun vastuunjako

- Opetustoimintaa johdetaan laitoksilla, tiedekunnissa ja yliopistossa. Yliopisto vastaa koulutuksen kokonaislaadusta ja resurssoinnista.

- Tiedekunta vastaa myöntämiensä tutkintojen laadusta ja sovittujen tulosten saavuttamisesta sekä resurssien tarkemmasta kohdentamisesta ja priorisoinnista.
- Laitos vastaa oman alansa opetuksen ja opintosuoritusten laadusta, johon liittyy opetussuunnitelmien laadinta, oppimistavoitteiden asettaminen ja oppimistulosten alakohtaiset arviointikriteerit ja –menetelmät sekä opettajien pätevyys ja osaaminen.
- Opettaja vastaa opetustilanteen laadusta ja oppimisen arvioinnista osana opetustehtävää.
- Opiskelija vastaa oppimisesta ja opintojen etenemisestä.

Opiskelijarekrytointi

Opiskelijavalintojen kehittäminen

- Parhaiden opiskelijoiden valitsemiseksi yliopiston opiskelijavalintojen tavoitteita ja kiintiömääriä tarkennetaan vastaamaan tieteenalan ja koulutuksen tarpeita.
- Opiskelijavalintojen kehittämisessä huomiota kiinnitetään erityisesti kaksikieliseen opiskelijavalintaan. Ruotsinkielisten ja -taitoisten opiskelijoiden rekrytointia yliopiston ruotsinkielisiin oppiaineisiin tuetaan erityisesti niillä aloilla, joilla Helsingin yliopistolla on valtakunnallinen koulutusvastuu. Myös maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden rekrytointiin kiinnitetään huomiota.
- Yliopisto on mukana valtakunnallisen yhteishakujärjestelmän kehittämisessä ja käyttöönotossa. Yliopisto huolehtii siitä, että ruotsinkielisen opetuksen tarpeet otetaan huomioon yhteishakujärjestelmässä.
- Tiedekunnat arvioivat nykyiset toisista yliopistoista tai alalta toiselle siirtyvien valintamenetelmät ja hyödyntävät parhaat käytännöt uuden tutkintorakenteen mukaisen maisterikoulutuksen opiskelijavalintoja kehitettäessä.
- Jatko-opintoihin rekrytointi perustuu valintakriteereihin ja systemaattiseen opiskelijavalintaan. Jo valittaessa opiskelijoita varmistetaan, että hän voi saada oman väitöskirjansa aihepiiristä korkeatasoista ohjausta ja tukea.
- Perustutkinto-opiskelijat valitaan edelleen pääsääntöisesti suorittamaan ylempää korkeakoulututkintoa. Avoimen yliopiston väylää kehitetään opiskelijavalinnoissa tiedekuntien linjausten mukaisesti. Tiedekunnissa määritellään kauden 2007-2009 aikana ne alat, joilla avoimen yliopiston väylää erityisesti kehitetään. Väylän tarkoituksenmukainen kehittäminen edellyttää tiedekuntien ja avoimen yliopiston hyvää yhteistyötä.

Opiskelijarekrytointi ja koulutuksen markkinointi

- Opiskelijarekrytoinnissa käytettäviä materiaaleja kehitetään ja verkkopalveluja laajennetaan. Tavoitteena on, että ne luovat paremmin kokonaiskuvan opiskelumahdollisuuksista ja muodostavat yhtenäisen ja yliopiston visuaalisen ilmeen mukaisen kokonaisuuden. Lisäksi hakijat tarvitsevat tietoa opintojen sisällöistä, jota välitetään tiedekuntien ja laitosten verkkosivujen ja esitteiden avulla.
- Yhteistyötä lukioiden ja erityisesti niiden opinto-ohjaajien kanssa syvennetään edelleen. Lukioihin suunnatun tiedotusmateriaalin ja -kanavien laatua parannetaan. Tavoitteena on lisätä oikean ja tarpeellisen tiedon välittämistä hakijoille.
- Opiskelijarekrytointiin liittyvän markkinoinnin työnjako ja vastuut selkiytetään ja osaamista lisätään kaikilla toimijatasoilla. Erityisesti lisätään osaamista, joka liittyy markkinointitietämyksen hankkimiseen ja käyttämiseen sekä etsitään sopivia yhteistyökumppaneita.
- Opiskelijarekrytoinnin tulosten seuranta parannetaan tilastointia kehittämällä sekä opiskelijarekrytointiin liittyvän viestinnän seuranta kehittämällä. Tavoitteena on rekrytointitoimenpiteiden tarkempi suuntaaminen.
- Kotimainen ja ulkomainen opiskelijarekrytointi kohdennetaan myös potentiaalisiin maisteri- ja jatkotutkinto-opiskelijoihin. Uusien kohderyhmien markkinointiin kehitetään soveltuvat menetelmät.

Kaksikielisyys ja ruotsinkielisen opetuksen kehittäminen

- Koulutuksen suunnittelussa otetaan huomioon kaksikielisen yhteiskunnan tarpeet ja työelämän tarpeet. Yliopisto huolehtii siitä, että ruotsinkielistä koulutusta on riittävästi aloilla, joilla tarvitaan ruotsinkielentaitoisia osaajia.
- Kaksikielinen yliopisto ja ruotsinkielinen opetus turvataan ruotsinkielisten opetusvirkojen riittävällä resurssoinnilla.
- Yliopisto kannustaa käyttämään kaksikielisyyden mahdollisuuksia paremmin hyväksi opetussuunnitelmatyössä. Opetuksen kehittämisessä otetaan huomioon erityisesti kaksikielisyyttä vahvistavat käytännöt. Suomenkielisten opiskelijoiden ja opettajien osallistumista ruotsinkieliseen opetukseen kannustetaan. Suomenkielisten koulutusohjelmien tutkintovaatimuksiin tulisi sisältyä jonkin verran ruotsinkielistä kurssikirjallisuutta.
- Oppiaineen keskeisen käsitteistön hallitseminen molemmilla kotimaisilla kielillä määritellään oppimistavoitteissa ja varmistetaan aine- ja kieliopetuksen yhteistyön koordinoinnilla.

- Selvitetään mahdollisuudet järjestää sellaista kaksi- tai kolmikielistä tutkintokoulutusta, joka tuottaisi kaksi- tai kolmikielisen asiantuntijuuden. Tutkintotodistukseen merkittäisiin selkeästi koulutuksen tuottama kaksi- tai kolmikielinen asiantuntijuus ja kielitaito.
- Yliopiston kaksikielisyyttä ja ruotsinkielistä opetusta tuetaan edistämällä alueellista ja pohjoismaista opetusyhteistyötä. Ruotsin yliopistojen kanssa lisätään yhteistyötä erityisesti jatkokoulutuksen osalta. Pohjoismaista opettaja- ja opiskelijavaihtoa edistetään.
- Ruotsinkielistä aineenopettajankoulutusta järjestetään yhteistyössä Åbo Akademin kanssa.
- Ruotsinkielisten opiskelijoiden, opettajien ja tutkijoiden kirjastopalveluja koskevaa ruotsinkielistä koulutusta, opastusta ja viestintää lisätään.
- Yliopisto huolehtii myös riittävän ruotsinkielisen täydennyskoulutuksen tarjonnasta.

Opetuksen kehittämisen tuki ja palvelut

Opetushenkilöstön osaaminen ja jaksaminen

- Opetushenkilöstön osaamisesta ja jaksamisesta huolehtiminen on tiedekunnan ja laitosten johtajien ja opettajayhteisön yhteinen haaste. Työyhteisöjä kehitetään kannustaen yhteistyöhön ja yhteisöllisyyden rakentamiseen.
- Laitoksilla kannustetaan opettajia yhteistyöhön ja verkostoitumiseen oman laitoksen, tiedekunnan ja yliopiston sisällä sekä valtakunnallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa.
- Opetusperiodeja hyödynnetään rytmittämään opettajien opetus- ja tutkimustyötä.
- Opetushenkilöstön ajanhallintaa tuetaan sopimalla työyhteisön yhteisiä käytäntöjä vastaanottoaikojen ja muiden yhteydenpitotapojen (esim. sähköposti, puhelin, verkkoympäristöjen välineet) suhteen.
- Opettajien tutkiva ja kehittävä ote omaan työhön on laitosten opetuksen laadun takeena ja yhtenä tutkimukseen perustuvan opetuksen perustekijänä.
- Opetuksen kehittämisen tukipalvelujen tarjonnan mitoittamiseksi ja kohdentamiseksi opettajien osaamisen kehittämisen tukitarvetta arvioidaan tiedekuntien tavoiteohjelmien perusteella.
- Opettajien pedagogista osaamista vahvistetaan edelleen. Laitosten vastuulla on järjestää opettajille mahdollisuuksia osallistua työajalla yliopistopedagogiseen koulutukseen.

- Laadukas ohjaus edellyttää ohjaajien pedagogisten taitojen kehittämistä ja koulutuksen tarjoamista ohjaajina toimiville opettajille ja tutkijoille. Kehitetään ohjauksen ja ohjaukikäytänteiden osaamista ja valmiuksia vastata monikulttuuristuvan opiskelijajoukon tarpeisiin.
- Opettajien valmiuksia käyttää tieto- ja viestintäteknikkaa opetuksessa ja sen suunnittelussa sekä hyödyntää tarjottavia tukipalveluita ja verkkoresursseja tehokkaasti parannetaan.
- Opetusteknologiakeskus laatii opettajille selkeät toimintaohjeet opetustyöhön liittyvistä tekijänoikeuskysymyksistä ja verkkoaineistojen sopimusehdoista.
- Huolehditaan, että kaikilla opettajilla on hyvät valmiudet hyödyntää yliopiston painettuja ja elektronisia tietoaineistoja sekä kirjasto- ja tietopalveluja.
- Henkilöstön tv-t-koulutusta suunnataan siten, että verkko-opetuksen tukihenkilöiden lisäksi tiedekunnissa olisi yhteensä n. 300 henkilöä, joilla on valmiuksia toimia verkko-opetuksen kehittäjinä ja edistäjinä omassa työyhteisössään ja osana verkko-opetuksen tuotantotiimiä.

Pedagogisen koulutuksen ja kehittämistyön tuen työnjako ja vakiinnuttaminen

- Yliopisto-opettajien pedagogista ja tieto- ja viestintäteknikan osaamista ja ammattitaitoa tuetaan vakinaistamalla henkilöstökoulutuksena tarjottava yliopistopedagoginen sekä tieto- ja viestintäteknikan koulutus. Koulutusta järjestetään kotimaisilla kielillä ja myös englanninkielistä tarjontaa kehitetään.
- Yliopistopedagogisesta arvosanakoulutuksesta vastaa käyttäytymistieteelliseen tiedekuntaan sijoittuva yliopistopedagogiikan tutkimus- ja kehittämissyksikkö, YTY. Yliopistopedagogiikan perustason koulutusta voivat järjestää YTY:n lisäksi myös tiedekunnat ja jotkut erillislaitokset.
- Kampuksilla ja tiedekunnilla voi olla omia pedagogisia kehittämis- ja tukiyksiköitä. Keskitetysti maksettujen yhteisten palvelujen tarjonta vakiinnutetaan pitkäjänteisesti niin, että tiedekunnat voivat rakentaa omat palvelunsa täydentämään yhteistä tarjontaa haluamallaan tavalla.
- Yliopistopedagogiikan tutkimus- ja kehittämissyksikkö koordinoi koko yliopistoa palvelevaa opintopsykologitoimintaa. Jokaisen kampuksen opiskelijoilla on tasavertainen mahdollisuus käyttää opintopsykologin palveluja. Opintopsykologityö on osa opetuksen kehittämisen tukipalveluja.
- Yliopiston pedagogisten yliopistonlehtorien poolin käyttöä tarkennetaan niin, että jokaisella tiedekunnalla on käytössään vähintään yksi pedagogista kehittämistyötä tukeva poolilehtori. Opintoasiaintoimikunnassa valmistellaan menettely, jolla pooliresurssi ja poolin viranhaltijoiden osaaminen saadaan

järjestettyä opetuksen kehittämisen hyväksi mahdollisimman tehokkaasti ja pitkäjänteisesti.

- Tiedekunnat ja laitokset selvittävät jatko-opiskelijoiden mahdollisuudet osallistua opetustyöhön opintojensa aikana joko osana opintoja tai erillistä korvausta vastaan. Myös avoin yliopisto-opetus tarjoaa mahdollisuuden opetuskokemuksen kartuttamiseen. Käytännön opetuskokemus ja siihen perehdyttäminen on tärkeä osa akateemisella uralla etenemistä ja opetustyö tarjoaa myös kiinnostavan vaihtoehdon oman alan ajankohtaisten kysymysten oppimiseen.
- Tieto- ja viestintätekniiikan opetuskäytön hallinta on osa opettajan pedagogisia valmiuksia. Tieto- ja viestintätekniiikan opetuskäytön henkilöstökoulutuksesta, tukipalveluista ja verkko-opetuksen kehittämisen koordinaatiosta yliopistossa vastaa opetusteknologiakeskus.

Opetus-, opiskelu- ja oppimisympäristö

- Opetus- ja opiskelutilojen laatuun sekä joustaviin ja monipuolisiin käyttömahdollisuuksiin panostetaan ja samalla varmistetaan tilojen soveltuvuus erityisryhmille. Toimintaympäristön esteettömyyttä käsittelevän hankkeen tuottama tieto käytetään hyväksi.
- Opiskelijoilla on käytössään tarkoituksenmukaiset ja riittävät luku- ja ryhmätyötilat, luotettava laiteympäristö sekä käytön tuki.
- Yliopisto tarjoaa ajanmukaiset tilat kokeellisten tieteiden opetukseen ja opiskeluun.
- Yliopisto tarjoaa opettajille ja opiskelijoille helpon pääsyn verkkoon koko yliopiston kattavan langattoman verkon avulla. Myös eri kampuksille rakennetuissa oppimiskeskuksissa on opiskelijoilla mahdollisuus päästä käyttämään verkko-oppimisympäristöä ja e-materiaaleja. Opiskelijoiden omat koneet ovat turvallisesti kytkettävissä yliopiston verkkoon.
- Oppimiskeskusten neuvonta-, tieto- ja tukipalveluita kehitetään edelleen vastaamaan opiskelun tarpeita kampuksilla saatujen kokemusten perusteella.
- Tietotekniikkaosasto koordinoi ja ylläpitää opiskelijoiden perustaitoja tukevaa tvt-ajokorttia yhteistyössä tiedekuntien kanssa. Tiedekunnat toteuttavat ja kehittävät ajokortin käyttöä osana alansa opetusta.
- Opetustilojen ja opiskelijoiden käytössä olevien tietokoneluokkien ylläpito järjestetään keskitetysti. Tietotekniikkaosasto vastaa tilojen ja työasemien keskitetystä käyttö- ja sovellusylläpidosta itsenäisesti tai yhdessä luokkia hallinnoivien yksikköjen kanssa.

- Verkko-opetuksen oppimisalustat valitaan kustannuslaskelmien sekä niiden käytettävyyden ja pedagogisten ominaisuuksien arvioinnin perusteella. Muutoksiin varaudutaan pitkien siirtymäaikaisten avulla.
- Opetusta tukevia tietojärjestelmiä ja niihin perustuvia työkaluja kehitetään yhteistyössä Oodi-konsortiossa ja Suomen virtuaaliyliopistossa sekä tarvittaessa yliopiston omin toimin.
- Tietotekniikkaosasto ja opetusteknologiakeskus seuraavat mobiilipalvelujen yleistä kehitystä ja tutustuvat parhaisiin käytäntöihin. Yliopisto-opiskeluun sopivia sovelluksia kehitetään mahdollisuuksien mukaan, kun perusteltuja käyttötarkoituksia ilmenee.
- Käyttäjätunnistusta kehitetään avoimen yliopiston, yliopiston ulkopuolisten ja kansainvälisten opiskelijoiden käyttöön.
- Kirjasto- ja tietopalveluja kehitetään hyödyntäen yhteistyötä Euroopan parhaiden tutkimusyliopistojen kanssa. Kirjasto- ja tietopalvelut järjestetään selkeiksi, helppokäyttöisiksi ja luotettaviksi ja palvelu on asiantuntevaa.
- Opiskelijoille ja opettajille turvataan riittävien painettujen ja elektronisten tietoaisteiden saanti ja kirjastot järjestävät käytön ohjausta. Huomiota kiinnitetään erityisesti ruotsinkielisten kurssikirjojen tarjontaan. Varmistetaan myös Avoimen yliopiston opiskelijoiden ja opettajien palvelut. Kirjastot hankkivat ja digitoivat opetuskäyttöön suunnitelmallisesti aineistoja, jotka mahdollistavat verkkoa hyödyntävän opetuksen tehostamisen.
- Opetuksessa käytetään tehokkaasti yliopiston elektronisen kirjaston korkeatasoisia tietovarantoja integroimalla elektroniset lehdet, sanakirjat ja hakuteokset opetukseen ja oppimisalustojen kautta käytettäväksi.

Yhteistyön vahvistaminen

- Keskitettyjen opetuksen tukipalvelujen kokonaistarjontaa koordinoidaan kampuksittain tiedekuntien tavoiteohjelmien ja käyttäjien tarpeiden perusteella.
- YTY:n, tiedekuntien ja erillisten laitosten sekä opetusteknologiakeskuksen pedagogiset asiantuntijat lisäävät yhteistyötä yliopistopedagogisen henkilöstökoulutuksen ja opettajien tieto- ja viestintätekniikan koulutuksen suunnittelussa ja toteuttamisessa.
- Tieto- ja viestintätekniikan opetuskäytön tukipalvelujen yhteistyötä tehostetaan keskitettyjen tukipalveluiden sekä tiedekuntien ja muiden toimijoiden välillä. Tukipalveluiden prosessit määritellään sekä tarkennetaan vastuut ja roolit eri toimijoiden kesken.

- Tiedekunnat ja laitokset organisoivat verkko-opetuksen tuotantoprosessit tiiminä. Tiedekunnat tehostavat yhteisen verkko-opetuksen toteutusta ja verkko-opetuksen tukihenkilöt osallistuvat ja tukevat tiedekunta- ja yliopistorajat ylittävää yhteistyötä. Tiedekunnat ja Avoin yliopisto lisäävät yhteistyötä verkko-opetuksen suunnittelussa ja toteutuksessa niissä opinnoissa, joita on myös Avoimen yliopiston tarjonnassa.
- Tiedekuntien, laitosten ja yliopiston ura- ja rekrytointipalvelujen yhteistyötä vahvistetaan niin, että työelämässä toimivia dosentteja sekä alumniverkostoja voidaan käyttää entistä paremmin hyväksi koulutuksen työelämäorientaation kehittämisessä.
- Opettajien ja kirjaston yhteistyötä lisätään. Kirjastopalvelut tukevat opettajan työtä niin, että hänellä on esteettömästi käytettävissään opetuksen suunnittelussa, valmistelussa ja toteutuksessa tarvittavat tietoaineistot ja tiedot.
- Kirjastot kehittävät tallennus-, verkko- ja hakupalveluja käyttäjälähtöisesti ja asiakaspalautetta hyväksi käyttäen yhteistyössä yliopiston muiden toimijoiden kanssa. Kirjastojen laadukas, hyvin suunnattu viestintä tehostaa palvelujen ja aineistojen hyödyntämistä.
- Huolehditaan opinnäytteiden julkistamisesta ja arkistoinnista yhteisesti laadittavien linjausten mukaisesti. Väitöskirjat ja niiden tiivistelmät tallennetaan Ethesis-palveluun. Muiden opinnäytteiden tallentamisesta ja arkistoinnista luodaan yhteiset periaatteet hyödyntäen yliopiston e-julkaisuarkistoa.

3. Toimeenpano, vastuut ja seuranta

Tiedekuntien dekaanit sekä erillisten laitosten ja hallintoviraston osastojen johtajat vastaavat siitä, että yliopiston strategiaan ja opetuksen ja opintojen kehittämisohjelmaan kirjatut toimenpiteet ja vastuunjaot toteutuvat. Kehittämisohjelman toimeenpanosta vastaavat koko yliopiston tasolla rehtori ja hallintovirasto. Yliopiston opintoasiaintoimikunta ja tiedekuntien opetuksen kehittämistoimikunnat tukevat ja seuraavat opetuksen kehittämistyötä tiedekunnissa ja laitoksilla.

- Yliopiston strategian ja toimenpideohjelmien toteuttamista varten tiedekunnat ja erilliset laitokset laativat tavoiteohjelman ja sen toimeenpanosuunnitelman vuosille 2007-2009.
- Tavoiteohjelmiin kirjataan kehittämiskohteiden alakohtainen tarkempi priorisointi ja resurssien kohdentaminen tiedekunnan tarpeiden mukaisesti.

Kolmivuotiskauden tavoiteohjelmat hyväksytään osana tiedekuntien ja erillisten laitosten sekä rehtorin käymiä tavoiteneuvotteluja syksyllä 2006. Hankkeista sovitaan pääsääntöisesti kolmivuotiskausiksi. Välivuosina (syksyt 2007 ja 2008) tehdään tarvittavat tarkistukset tavoiteohjelmiin sekä vuosittaiset budjetit.

Vastuu opetuksen kehittämisen tukipalvelujen tuottamisesta jakautuu hallintoviraston ja tiedekuntien sekä erillisten laitosten kesken. Tiedekunnat voivat tuottaa palveluja myös yhteistyössä. Keskitetysti kaikille tiedekunnille tuotettavista palveluista sovitaan hallintoviraston ja tiedekuntien välisissä palvelusopimusneuvotteluissa. Palvelusopimukseen kirjataan työnjaot, eri palveluyksiköiden tehtävät sekä resurssit.

Opetuksen ja opintojen kehittämisohjelman toteutumista seurataan vuosittain osana yliopiston toimintakertomusta. Opetussektorin resurssitilannetta seurataan mm. kehittämisohjelmaan koottujen numerotietojen valossa.

- Jokaisessa tiedekunnassa on opetuksen kehittämistoimikunta, johon kuuluu opettajia ja opiskelijoita, ja jolla on hyvä pedagoginen asiantuntemus. Tiedekunnan opetuksen kehittämistoimikunnat valmistelevat tavoiteohjelmat ja niiden toimeenpanosuunnitelmat opintoasioiden osalta sekä seuraavat niiden toteutumista.
- Tiedekunnissa, joilla on laitoksia tai osastoja, päätetään, onko laitoksilla tai osastoilla omat opetuksen kehittämisryhmänsä ja mitkä ovat niiden tehtävät.

- Tiedekunnat raportoivat opetuksen ja opintojen kehittämissohjelman toteutumisesta rehtorille kolmen vuoden välein osana koko suunnittelukauden tavoiteneuvotteluja. Opintoasiaintoimikunta seuraa ja arvioi tilannetta ja valmistelee uuden strategiakauden kehittämistarpeita raportoinnin pohjalta.
- Kukin tiedekunta ja laitos seuraa kehittämissohjelmaan koottuja numerotietoja. Nämä tiedot tuotetaan keskitetysti yliopiston ILMI-portaaliin.

4. Resurssit

Yliopiston tuloksellisuus on kasvanut selvästi viime vuosikymmenien aikana. Tutkimtomäärät ovat nousseet. Viidentoista vuoden aikana (vuodesta 1990 vuoteen 2004) ylempien korkeakoulututkintojen määrä kasvoi 1730:stä tutkinnosta 2330:aan. Tohtorin tutkintojen määrä lisääntyi vastaavana aikana 230 tutkinnosta 395:een tutkintoon. Samanaikaisesti opetuksen perusresurssit ovat pysyneet ennallaan.

Uusien opiskelijoiden määrien pienentäminen on edessä useilla aloilla, jos opetusresurssit pysyvät edelleen entisellä tasolla. Opetusresurssien kehittymistä on seurattava entistä tarkemmin ja tarpeen mukaan niitä pyritään lisäämään.

- Yliopistossa asetetaan tavoiteltava opettaja/opiskelija –suhdeluku, jonka saavuttamista seurataan. Suhdeluvut lasketaan alakohtaisesti, koska opetuskäytännöt ja opetuksen luonne poikkeavat suuresti eri tiedekunnissa.

Opetuksen ja opintojen kehittämisohjelman toteuttaminen rahoitetaan sekä keskitetysti varattavilla hankerahoilla ja keskitettyjen tukipalveluiden resursseilla että tiedekuntien ja laitosten omien priorisointien ja resurssiensa kohdentamisten tuella.

Tiedekuntien opetusresurssien kokonaisuuteen vaikuttaa ratkaisevimmin yliopiston valtion budjetista tulevan perusrahoituksen osuus. Yliopiston perusrahoituksen suuruus määräytyy opetusministeriön rahanjakomallin perusteella. Lisäksi yliopiston valtion budjetista tulevaan rahoitukseen kuuluu monia ministeriön määräämiä korvamerkittyjä osuuksia. Yliopiston perusrahoitus jaetaan keskitettyihin menoihin ja yliopistotason toimintoihin sekä yliopiston omalla rahanjakomallilla jaettavaan tiedekuntien osuuteen. Sekä opetusministeriön että yliopiston rahanjakomalleissa kaudella 2007-2009 keskeisinä tekijöinä ovat maisterin ja tohtorin tutkintojen tavoitteet ja toteutuneet tutkintojen määrät. Tiedekuntien rahanjaon mallia ei ole tarkasti määritetty, mutta konsistorin linjauksen (16.4.2003) mukaan tiedekuntien tulee omassa rahanjaossaan ottaa huomioon tuloksellisuus yliopiston perustehtävissä. Tiedekunnilla onkin toisistaan poikkeavia käytäntöjä jakaa perusrahoitus laitoksille. Suurimmat menonerät perusrahoituksessa ovat palkat ja tilakustannukset.

Opetushenkilökunta, opiskelijat ja tutkinnot

Taulukkoon on koottu perustietoja opetusresursseista, opiskelijamääristä ja tutkinnoista. Vuoden 2006 osalta tiedot saadaan vasta vuoden 2007 alussa. Kauden 2007-2009 osalta taulukoihin voidaan merkitä tavoitteet niiltä osin, kun niistä on sovittu.

	2003 – 2005			2007 – 2009		
	Valmistuneet tutkinnot			Tutkintotavoit- teet**		
	2003	2004	2005	2007	2008	2009
Tutkinnot						
- alemmat korkeakoulututkinnot (kand.)	1 159	993	1 073	2 500	2 500	2 500
- ylemmät korkeakoulututkinnot (maist.)	2 349	2 330	2 322	2 558	2 558	2 558
- tohtorin tutkinnot	355	395	378	429	429	429

** HY:n esitys OPM:lle keväällä 2006

	2003 – 2005		
	2003	2004	2005
Opetusresurssit			
- professorit, htv	492	500	506
- muut pysyvät opetusvirat, htv	982	969	988
- tunti- ja dosenttiopetus, htv	343	322	297
- tutkijat, htv	1 369	1 438	1 498
Tutkijakoulut, htv (HY:sta palkan saavat tutkijakoululaiset)	365	396	390
Tutkinto-opiskelijat			
- uudet opiskelijat*	4 220	4 357	4 289
- perustutkinto-opiskelijat**	31 304	31 444	31 866
- jatkotutkinto-opiskelijat**	5 778	5 488	5 482
- ulkomaalaiset tutkinto-opiskelijat	1 266	1 257	1 387
Avoimen yliopiston opiskelijat			
- henkilöä	17 796	17 347	17 044
- opinto-oikeuksia	28 211	28 578	26 691

* usia tiedekunnassa, läsnä- tai poissaolevana kirjoilla olevat

** läsnä- tai poissaolevana kirjoilla olevat

	2003 – 2005		
	2003	2004	2005
Tunnuslukuja			
- valmistuneet kandidit / opettajat*	0.6	0.6	0.6
- valmistuneet maisterit / opettajat	1.3	1.3	1.3
- valmistuneet maisterit / professorit	4.8	4.7	4.6
- valmistuneet tohtorit / professorit	0.7	0.8	0.7
- uudet opiskelijat / opettajat	2.3	2.4	2.4
- perustutkinto-opiskelijat / opettajat	17.2	17.6	17.8
- jatkotutkinto-opiskelijat / professorit	11.7	11.0	10.8

* opettajat = professorit (htv), muut pysyvät opetusvirat (htv) sekä tunti- ja dosenttiopetus (htv)

Erityispanostukset sekä tukipalvelujen ja kehittämissankkeiden rahoitus

Yliopisto on panostanut strategioidensa mukaisesti erityiskohteisiin ja peruspalvelujen kehittämiseen vuosina 2004 – 2006. Tiedekunnille on jaettu hankerahaa kolmivuotisiin opetuksen kehittämishankkeisiin koulutuksen ja tutkintojen kansainvälisen arvioinnin tuottamien tulosten perusteella. Vuosien 2007-2009 opetuksen ja opintojen kehittämisohjelman toimeenpanon tukena ovat edelleen myös yliopiston omat opetuksen kehittämisen hankerahat, joista päätetään osana kolmivuotiskauden tavoiteneuvotteluja.

Vuosina 2007-2009 erityisenä koko yliopistotason kehittämiskohteena on opetuksen kehittämisen tukipalvelujen koordinoimisen järjestäminen ja palvelujen vakiinnuttaminen. Valmistelu kytkeytyy myös palvelusopimusneuvotteluihin, joissa tehtäväkentän työnjaosta laitosten, tiedekuntien ja keskushallinnon kesken voidaan sopia. Hallintoviraston osastojen vastuualueilla suunnataan olemassa olevia resursseja opetuksen ja opintojen kehittämisohjelman linjausten mukaisesti koordinoitujen toimenpiteiden lisäksi yliopiston muiden toimenpideohjelmien kanssa yhteensopivasti.

1. Undervisningen och studier vid ett forskningsintensivt universitet

Universitetet utbildar sina studerande till mångsidiga och ansvarsfulla experter på sina respektive områden. Utbildningen grundar sig på vetenskaplig forskning och vid anordnandet av den utnyttjar man forskningskunskap om universitetspedagogik och inläring. Alla lärare forskar och alla forskare undervisar.

1.1. Undervisning och studier i universitetets strategi

Helsingfors universitet sätter värde på och finner det viktigt att undervisningen håller hög kvalitet. Sedan 1993 har universitetet haft ett program för utveckling av undervisningen och studierna. Programmet har fastställts av konsistoriet. Strategiska utgångspunkter har varit personalens kompetens, satsningar på belöning av utveckling och kvalitet, att få de studerande med i utvecklingsarbetet och att styrningen sker målmedvetet.

I strategin för åren 2007-2009 har konsistoriet fastställt riktlinjerna för utvecklingsmål och fokuseringar för universitetets utveckling av forskningen och undervisningen. För att förverkliga dem har man bl.a. fattat beslut om att utarbeta fyra åtgärdsprogram. Ett av dem är programmet för utveckling av undervisningen och studierna.

Enligt universitetets undervisningsfilosofi baserar sig undervisningen och studierna alltid på forskning. Målet för universitetsstudierna är djup inläring som utgår från de studerande och som skapar en grund för livslångt lärande. Inom undervisningen utnyttjas ändamålsenliga undervisningsmetoder som grundar sig på universitetspedagogisk forskning. Genom sina studier får de studerande färdigheter i att förvärva, kritiskt bedöma, analysera och utnyttja vetenskaplig kunskap på det egna området och att producera och kommunicera ny vetenskaplig kunskap. Både förmågan att behärska och tillämpa kunskap granskas vid bedömningen av inläringen. Samma syften och mål gäller även för vuxenutbildningen som utgör en del av det livslånga lärandet.

Utgångspunkterna för undervisningens kvalitet vid ett forskningsintensivt universitet är en omfattande forskning och utomordentliga lärare som är experter och forskare på sitt område. Det faktum att undervisningsfrågor betonas när tjänster tillsätts visar att undervisningen värderas högt. En undervisning som baserar sig på forskning betyder även att de studerande i sina studier bekantar sig med och deltar i arbetet som utförs av institutionernas forskarsamfund.

Studierande som avlagt en examen av hög kvalitet och som tar steget ut i arbetslivet är universitetets effektivaste bidrag till samhället och det internationella samfundet. Utexaminerade från universitetet som arbetar inom den offentliga och privata sektorn och i internationella uppdrag för med sig den nyaste kunskapen, de nyaste metoderna och de fräskaste tänkesätten och kommunikationsmetoderna för att uttrycka ny kunskap och nya synsätt. Universitetets fortbildning och den öppna universitetsundervisningen erbjuder en bred målgrupp möjligheter till livslångt lärande och den här verksamheten är även ett medel för universitetets regionala samverkan.

1.2. Inläring inom ett vetenskapssamfund

Vetenskapssamfundet är också en undervisnings- och studiemiljö

Helsingfors universitet är en god undervisnings- och studiemiljö där arbetet baserar sig på forskning. Vid universitetet finns en utmärkt verksamhetskultur och atmosfär och goda samarbetsnätverk som strävar efter att motivera och sporra till inläring och undervisning. Bl.a. följande är viktiga kännetecken på en högklassig studiemiljö:

- Lärarna vid universitet är kvalificerade forskare och lärare inom sitt område. Undervisningens kvalitet och studiehandledningen stöds av samarbetet lärare emellan när de tillsammans planerar och genomför undervisningen.
- De studerande handleds genast i början av studierna i de studiefärdigheter som behövs för universitetsstudier. De får veta hur de kan utnyttja de inlärmiljöer, t.ex. biblioteken och webben, som universitet erbjuder och hur de kan delta i forskningsgruppernas verksamhet.
- Studierna framskrider parallellt på modersmålet, det andra inhemska och övriga för ämnet centrala språk. Kulturell mångfald och olika kommunikationskulturer ses som en rikedom.
- Forsknings- och yrkesetiken kopplas till utbildningen i huvudämnet. Institutionerna ser till att forsknings- och yrkesetik ingår i undervisningen för grundexamen t.ex. som en del av undervisningen i metodik och arbetet med examensuppsatsen. Områdesspecifik utbildning i etiska frågor ingår i forskarutbildningen.
- Universitet är ett samfund som omfattar principerna för en hållbar utveckling. Tvärvetenskaplig forskning, samarbete och studier som korsar gränserna mellan utbildningsområden och fakulteter är faktorer som ger de studerande verktyg för att förstå principerna för en hållbar utveckling samt för att reflektera över orsak och verkan samt möjliga lösningar på miljö- och biståndsproblemen.

- Undervisningens stödtjänster och tjänsterna till de studerande är flexibla, effektiva och av hög kvalitet. I ett forskningsintensivt universitet är biblioteks- och informationstjänsterna av högsta kvalitet.

Målet är utmärkta inlärningsresultat

Kärnan i universitets undervisningsfilosofi är att främja studentens kompetens och djupa inläring baserad på god förståelse samt studentens tillämpnings- och problemlösningsförmåga. Uppgiften för undervisningen och handledningen är att stödja inläringen och utvecklingen till expertis och uppmuntra till livslångt lärande och utvecklande av sig själv. En god inläring förutsätter att kommunikationsförmågan utvecklas parallellt på såväl modersmålet som övriga för branschen centrala språk.

Principen att man tar studenten till utgångspunkt betyder att studenterna skall vara aktiva och ansvarsfulla aktörer och påverkare inom universitetssamfundet. Kvaliteten på inläringen och de studerandes inlärningsresultat mäter hur bra undervisningen är. Principen sporrar till att beakta att de studerande är individer som lär sig på olika sätt.

Principen om studenten som utgångspunkt innefattar ett kunskapsbyggande i gemenskap. När man strävar efter inläring på detta sätt understöder man undervisningsmetoder som går ut på att förvärva, producera och bedöma information i samarbete med andra. Inläring inom en grupp likställda lär de studerande att dela med sig av sin expertis och stöder utvecklingen inför arbetslivet och under hela karriären.

Inläring pågår hela livet

Universitet erbjuder människor i olika livssituationer och med olika yrken möjligheter till ett livslångt lärande och självutveckling.

Examina vid Helsingfors universitet innehåller byggstenar för ett livslångt lärande och utvecklande av den egna expertisen och kommunikationsförmågan. Med hjälp av dessa byggstenar kan de akademiskt utbildade göra karriär, ta del av nya kunskaper, färdigheter och perspektiv samt som representanter för sin vetenskap utvecklas som problemlösare i arbetslivet.

Den öppna universitetsundervisningen och fortbildningen är en del av det livslånga lärandet. Det är typiskt för samtiden att människan fortlöpande skall kunna uppdatera sin kompetens. De organisationer som ger vuxenutbildning måste följa med förändringarna i samhället och de utbildningsbehov som uppstår. Detta är en utmaning även för universitet och förutsätter växelverkan med olika aktörer.

Det fria bildningsarbetet vid universitet planeras och genomförs tillsammans med medborgarorganisationer som främjar fritt bildningsarbete. Kommittén för det fria bildningsarbetet anordnar bl.a. regelbundet Studia Generalia-föreläsningar.

Den pedagogiska kompetensen hos dem som undervisar vid universitetet förbättras bl.a. med hjälp av **personalutbildning**. Det livslånga lärandet förverkligas även genom att den egna undervisningen studeras och utvecklas och genom att man bekantar sig med s.k. bästa praxis (best practices). Lärarna uppmuntras att bilda nätverk och att samarbeta med sina kolleger. Universitetet försäkras om att lärare och forskare har åtminstone elementära färdigheter i att kunna utnyttja informations- och kommunikationsteknik i undervisningen och e-bibliotekstjänsterna vid universitetet.

Utöver det att universitetets lokala bibliotekstjänster är öppna för allmänheten stöder universitetets **biblioteksväsende** universitetets bildnings- och kulturuppdrag genom att utveckla partnerskap och samarbete med aktörer utanför universitetet. Speciellt utvecklas samarbetet med forskningsinstitut och organisationer som ger fortbildning i de vetenskaper som finns representerade inom universitetet.

1.3. Samhällelig växelverkan som resurs

Som bildningsuniversitet stöder Helsingfors universitet utvecklingen till ett aktivt medborgarskap. Universitetslärares och de studerandes deltagande i samhälleliga aktiviteter både inom universitetssamfundet och inom medborgarsamhället i allmänhet är en värdefull del av den samhälleliga växelverkan.

Behov och förändringar inom olika sektorer inom arbetslivet och samhället ger universitet viktig information att beakta när utbildningen planeras och utvecklas. För att utveckla expertisen på olika områden behöver universitetet respons från arbetslivet och kunskap om arbetsgivarnas förväntningar på den akademiska utbildningen. Universitetet får viktig respons på utbildningens relevans för arbetslivet av de studerande redan under studietiden och speciellt efter det att de studerande tagit sin examen.

Växelverkan med det övriga samhället och arbetslivet är speciellt viktig för vuxenutbildningen. För att arbetslivets och medborgarsamhällets behov skall kunna beaktas kan det inte bli frågan om påverkan i enbart ena riktningen utan det måste pågå en ständig dialog inom ett brett nätverk av parter. Denna växelverkan innefattar diskussioner om både innehållsmässiga och vetenskapsspecifika val och om lösningar på frågor om undervisningsmetoder och hur undervisningen skall ordnas.

Rekryteringen av studerande är en del av den samhälleliga växelverkan. Konkurrensen om begåvade ungdomar skärps och genom det livslånga lärandet är även begåvade vuxenstuderande allt mer en målgrupp för rekryteringen av studerande. Samarbetet med arbetslivet och det övriga utbildningssystemet förbättrar universitetets konkurrensmöjligheter även på detta område.

För de studerande är praktik ett av de bästa sätten att bekanta sig med hur de egna studierna kan tillämpas i arbetslivet. En sammanjämkning av arbetslivet och stu-

dierna måste utvecklas i framtiden. Även övningsarbeten och undersökningar som hör till studierna ger de studerande möjligheter att bekanta sig med hur man kan tillämpa de forskningsbaserade studierna. Detta förutsätter att man bland företag och organisationer kan hitta parter och uppdragsgivare som är villiga att delta i ett interaktivt samarbete.

1.4. Målen för examina och den övriga utbildningen

Målet för examina och studierna vid universitet har alltid varit djup expertis på det egna området och en kompetens som baserar sig på vetenskaplig forskning (figur 1). Utbildningen planeras och undervisningen anordnas så att de svarar på samhällets och arbetslivets behov.

Den examensinriktade utbildningen utvecklas så att den beaktar att akademiskt utbildade experter allt oftare arbetar med uppgifter som förutsätter kännedom om olika kulturer, internationalism och en beredskap till förändring samt kunskap om olika verksamhetsmiljöer, speciellt näringslivet. Speciellt inom utbildningen av doktorer stärks kopplingen till arbetslivet och företagen.

Figur 1. Delområden av en högklassig vetenskaplig examen

Lägre högskoleexamen - kandidatexamen

Vid Helsingfors universitet är kandidatexamen en lägre högskoleexamen som avläggs som en mellanetapp på vägen mot magisterexamen. Frånsett några undantag erhåller de studerande automatiskt rätt att avlägga en högre högskoleexamen. På vissa områden (farmaceut, barntädgårdslärare) är den lägre högskoleexamen en grundexamen för en bestämd arbetsuppgift. Kandidatexamen ger en mångsidig grund för att fortsätta studera för en högre högskoleexamen. Kandidatexamen fördjupar kunskan- det och kompetensen inom den egna disciplinen. Kandidatexamen omfattar studier i kommunikation på modersmålet, det andra inhemska språket och främmande språk och en stor del av de studier som ingår i den högre högskoleexamen och den ger allmänna akademiska kunskaper och färdigheter samt inlärningsfärdighet.

Högre högskoleexamen - magisterexamen

Magisterexamen vid Helsingfors universitet är av utmärkt kvalitet och innehåller den kunskap och kompetens som förutsätts av en akademisk expert. De som utexamineras som magistrar har förmågan att utvecklas till internationella experter på det egna området. Djupa kunskaper och kompetens inom den egna disciplinen utgör examens kärna. Färdigheter i att ta fram ny kunskap och att tillämpa den samt insikter i lärande förvärvas och utgör en grund för expertisen. En god examen innehåller sådana allmänna färdigheter för en akademiker som samarbets-, kommunikations- och IT-färdigheter, språkkunskap och en öppenhet för internationalisering som baserar sig på kännedom om olika kulturer. Dessutom ingår förmåga att utveckla den egna vetenskapliga disciplinen och dess språk samt kännedom om den egna branschens arbetsmarknad. Att förbättra kommunikationsfärdigheterna är en kontinuerlig process med plats i alla skeden av studierna.

Magisterprogrammen

Utbildning som leder till magisterexamen kan ordnas även i form av magisterprogram. Vid planeringen av magisterprogrammen följer man riktlinjerna i konsistoriets principbeslut. Magisterprogrammet skall basera sig på den vetenskapliga disciplinens eller samhällets behov av utbildning samt på fakultetens strategiska mål. Samarbetsparterna kommer sinsemellan alltid skriftligt överens om magisterprogrammen och resurserna. För de magisterprograms del som förverkligas i samarbete mellan fakulteters ämnesinstitutioner och fristående enheter med forskningsuppgifter satsar man på att utveckla metoderna för planeringen, genomförandet och bedömningen av undervisningen. Det är en värdefull extra resurs att forskarna deltar i undervisningen.

Lärarytildningen

Lärarytildningen utvecklas till att ge en bred behörighet som svarar mot utmaningarna som de många kulturerna och den brokiga skaran elever för med sig. Utvecklingsarbetet utförs i samarbete med olika parter, speciellt huvudstadsregionens kommuner.

Medicin

Grundexamina inom den medicinska disciplinen är medicine licentiatexamen, odontologie licentiatexamen och veterinärmedicine licentiatexamen.

Doktorsexamen

Doktorsexamen är den primära forskarexamen vid Helsingfors universitet. Genom heltidsstudier kan den avläggas på fyra år. Doktorsexamen kan även avläggas genom deltidsstudier. Urvalet och studiehandledningen av deltidsstuderande utvecklas så att studierna uppfyller kraven på en god examen och fortskrider effektivt.

Doktorer som utexamineras från universitetet klarar av att prestera självständig och forskningsetiskt fullgod forskning av god kvalitet och de fungerar som nationella och internationella experter inom sitt gebit. Ofta har de undervisat i sin disciplin under studietiden och de känner till den egna branschens arbetsmarknad.

I doktorsexamen från Helsingfors universitet kan förutom avhandlingen och studier i den egna disciplinen även ingå metodologi, vetenskapsfilosofi, etik, internationella studier och internationell vetenskaplig verksamhet. Doktorsexamen kan även innehålla stoff som förbereder för allmännare expertuppgifter, t.ex. projektarbete, ledarskap, universitetspedagogik och vetenskaplig kommunikation.

Licentiatexamen och specialiseringsexamina

Vid universitetet är det även möjligt att avlägga licentiatexamen som inom en del yrken ger behörighet eller fungerar som specialiseringsexamen. Studieplanen för forskarstudierna görs dock i huvudsak upp med sikte på en doktorsexamen.

På det medicinska området kan man avlägga specialläkar- och specialtandläkarexamen samt specialveterinärexamen. I discipliner med yrkesinriktad licentiatexamen kan man avlägga t.ex. specialpsykolog-, specialalterapeutexamen och yrkesinriktad licentiatexamen i socialt arbete. På det naturvetenskapliga området finns motsvarande specialiseringsexamina på licentiatnivå för sjukhusgenetiker, sjukhusfysiker, sjukhuskemist och sjukhusmikrobiolog och på det farmaceutiska området en specialiseringsexamen inriktad på industrifarmaci.

Den öppna universitetsundervisningen och fortbildningen

Den öppna universitetsundervisningen främjar en jämlik regional tillgång på undervisning genom att erbjuda människor i olika livssituationer en flexibel möjlighet till såväl målinriktad som allmänbildande utbildning och personlig utveckling. Den öppna universitetsundervisningen fyller fakulteternas examensfordringar och är alltid godkänd av ämnesinstitutionerna. Vid Helsingfors universitet ansvarar den fristående institutionen Öppna universitetet för att koordinera, utveckla och genomföra den öppna universitetsundervisningen. Öppna universitetet samarbetar intensivt med ämnesinstitutionerna och fakulteterna.

Målgrupp för universitetets fortbildning är speciellt de medborgare som avlagt en akademisk examen. De erbjuds fortbildning som ofta är skräddarsydd för något speciellt behov i arbetslivet.

Den öppna universitetsundervisningen och fortbildningen utvecklas enligt principerna för ett livslångt lärande så att de allt bättre motsvarar olika regioners och befolkningsgruppers behov. Utvecklingsarbetet utförs i samarbete med företag och samarbetsnätverk i både den offentliga och den tredje sektorn.

2. Åtgärder och tyngdpunkter i utvecklingsarbetet

2.1. Tyngdpunktsområden 2007-2009

Inlärningskvalitet och studiehandledning

En god inläring under universitetsstudierna innebär att den studerande förvärvar fördjupade kunskaper och förståelse allt efter som han eller hon når inlärningsmålen i undervisningsplanen för sitt ämne. Med hjälp av god undervisning och handledning växer den studerande till en självständig expert med samarbetsförmåga och kan kommunicera på modersmålet, det andra inhemska och andra för sitt ämne viktiga främmande språk.

Internationell inlärningsmiljö

En internationell inlärningsmiljö skapar man genom att främja en mångkulturell miljö och flerspråkighet och genom att möjliggöra de studerandes rörlighet, rekrytera examensstuderande från olika länder, ordna undervisning i finska och svenska som främmande språk, ordna undervisning på andra språk än finska och svenska för inhemska och utländska studerande och stödja lärare och personal att möta utmaningarna från internationaliseringen. Studier och undervisning i en internationell miljö ökar förståelsen för hur man tar till sig och förstår saker och ting och hur man kommunicerar på olika språk och i olika situationer. En internationell inlärningsmiljö främjar tillägnet av fördjupade kunskaper, tränar förmågan att förstå betydelsen av språk och kultur och ger förutsättningar att verka i det allt mer internationella arbetslivet.

Inlärningskvalitet och studiehandledning i den examensinriktade utbildningen

Definiering av inlärningsmålen i undervisningsplanen

- De studerande får vid alla institutioner förståelig, tillförlitlig och underbyggd information om vad som krävs och förväntas av dem med tanke på studiernas framskridande och inläringen.
- I undervisningsplanen definieras varje studieperiods inlärningsmål, eventuella förkunskaper och mängden arbete som studieperioden kräver.
- Inlärningsmålen och bedömningsgrunderna skall vid alla institutioner presenteras klart och tydligt och vara tillgängliga för alla studerande.

- Bedömningsgrunderna för avhandlingar, pro gradun och andra krävande studieprestationer utarbetas genom samarbete mellan institutionerna till ett offentligt dokument vid fakulteten.
- Fakulteten ansvarar för att inlärningsmål och bedömningsgrunder utarbetas vid alla institutioner.

Handledning av de studerandes inlärningsprocess

- Speciell uppmärksamhet fästs vid de studerandes inlärningsförutsättningar. I början av studierna handleds de studerande i de studiefärdigheter och metoder som behövs vid universitet, att utnyttja informations- och kommunikationsteknik, att hantera inläringen som helhet och planera studierna. När en individuell studieplan uppdateras ges handledning i de färdigheter som den nya fasen förutsätter.
- I undervisningsplanen och den individuella studieplanen reserveras tillräckligt med tid för den studerande att ta till sig de väsentligaste punkterna.
- När institutionen planerar undervisningen skall den se till att i undervisningen utnyttja mångsidiga inläringssituationer och undervisningsmetoder som stöder olika inlärningsätt.
- Genom bedömningen av inläringen, som görs i samband med bedömningen av studieprestationen, får den studerande respons på hur väl han eller hon behärskar ämnet i fråga. Genom att ge respons stöder man utvecklingen av självvärderingsförmågan hos den studerande.

Metoder för bedömning av inläringen

- Metoder och praxis för feedback i samband med bedömningen av inläringen påverkar starkt de studerandes studie- och inlärningsmetoder samt inlärningsresultat. De metoder som används får inte locka de studerande till en yttlig inläring utan målet för bedömningen av inläringen skall vara att motivera de studerande till djup inläring och förståelse.
- Bedömningsmetoderna måste passa ihop med ämne och inlärningsmetod. Goda bedömningsmetoder motiverar den studerande och stöder hans eller hennes utveckling.
- Bedömningen får inte påverkas av den studerandes kön, ålder, ursprung, övertygelse, åsikt, handikapp, sexuella inriktning eller andra med dessa jämförbara faktorer. Vitsordens fördelning på könen övervakas av fakulteterna.
- Ett försök inleds för att utreda hur man vid universitetet kunde införa anonym bedömning av tentamina där tentatorn endast känner till personens studienummer.
- Inlärningsmålen syns i bedömningskriterierna så att de olika resultaten från utmärkt till nöjaktigt tydligt skiljer sig från varandra. En upprepning av fakta

är ofta inte tillräckligt för en utmärkt prestation, medan däremot ett tillämplande av ny kunskap i en ny situation är en utmärkt prestation.

- Under studietiden bedöms den studerandes utveckling med mångsidiga bedömningsmetoder och bedömningspraxis. En del av bedömningarna sker i undervisnings- eller inlärningsituationen. Bedömningen stöder då den studerandes personliga utveckling och förbättrar hans eller hennes självbedömningsförmåga.
- Inlärningsresultaten och hur väl de studerande behärskar omfattande studiehelheter bedöms med metoder som mäter hur djup förståelsen är.
- Bedömningsskalan som togs i bruk hösten 2005 övervakas av fakulteterna.
- När man informerar om resultaten används studentnumret så som lagstiftningen om integritetsskydd föreskriver.

Den individuella studieplanen (ISP)

- Inom alla ämnen används en individuell studieplan som den studerande gör upp. Den studerande upprättar planen så att den täcker hela studietiden och planen granskas med jämna mellanrum. Granskningen stöds av handledning och respons.
- Målet med handledningen är att stödja den studerandes förmåga att ta ansvar för sina studier, planera dem och avlägga den examen som han eller hon siktar på. Redan under studietiden reflekterar man över sina framtida sysselsättningsmöjligheter.
- Handledningens mål främjas av att inlärningsmiljön är sådan att den studerande uppmuntras att fatta självständiga beslut. Med hjälp av undervisningsmetoderna och studieprocesserna tränas den studerande under studietiden i att självständigt ta ansvar, samarbeta och utveckla sin kompetens samt även i övriga färdigheter som krävs i arbetslivet.
- Att göra inlärningsmål och bedömningsgrunder synliga och att koppla ihop arbetsmängden med dem hjälper den studerande att studera planmässigt och underlättar lärarnas handledningsuppgifter.

Organisering av handledningen, arbetsfördelningen och resurserna

- Handlednings- och rådgivningsprocesserna som täcker hela studietiden kartläggs och man kommer överens om arbetsfördelningen. Samtidigt tar man reda på vad som behöver utvecklas och vidtar nödvändiga åtgärder.
- Behovet av resurser i handledningen kartläggs och vid behov omfördelas resurserna så att handledningen kan genomföras på ett högklassigt sätt som uppfyller målen. Med undervisningsministeriets projektmedel för 2007 och 2008 understöder man institutioner och fakulteter i utvecklingsarbetet med ISP-handledningen.

- Elektroniska verktyg, speciellt den elektroniska studieplanen (eHOPS) i Oodi, utnyttjas i handledningen och när man gör upp eller granskar studieplanen.
- Fakulteterna ansvarar för att undervisningsplanen omfattar undervisning i kunskapssökning och för att den undervisningen ordnas. Undervisningen i kunskapssökning ordnas i samarbete mellan ämnesinstitutioner och bibliotek.

Handledning av forskarstuderande och ISP

- Handledningen av forskarstuderande utvecklas och redan vid urvalet till forskarstudierna försäkras man sig om att den studerande kan få god handledning och stöd i arbetet med sin avhandling.
- Alla forskarstuderande skall ta i bruk en individuell studieplan. Den individuella studieplanen granskas under studietiden tillsammans med handledaren. Även sysselsättningsalternativen begrundas när studierna planeras och handleds.
- Även för de forskarstuderande som inte studerar på heltid garanteras handledning och studiemöjligheter.

Etappsystemet

- Etappsystemet, som baserar sig på data från studeranderegistret, utnyttjas för att stödja att studierna framskrider flytande enligt examensfordringarna. Med jämna mellanrum erbjuds effektivare handledning för de studerande vars studier inte avancerar på det sätt fakulteten förutsätter.
- Kärnan i studiehandledningen med hjälp av Etappsystemet är att granska studierna som en helhet och med sikte på att examen blir avlagd.
- I Etappsystemet kartläggs studiesituationen som en helhet och den studerande anvisas vid behov lämpliga handlednings- och stödtjänster.
- Etappsystemet anknyts till fakulteternas och institutionernas övriga handledningsverksamhet och ISP-arbetet. Den studieplanering som hör till Etappsystemet fogas till det elektroniska verktyget eHOPS.
- Den information som systemet producerar utnyttjas när man planerar undervisningen och fördelar handledningsresurserna. Strukturella problem som man upptäcker att påverkar framstegen i studierna reds ut i handledningen och åtgärdas omedelbart.
- Etappgranskningarna och sammanhörande administrativa åtgärder görs lätta och effektiva och sker i samarbete mellan fakulteterna, studieregistret och avdelningen för studieärenden.

- Avdelningen för studieärenden, fakulteterna och institutionerna ser till att de studerande får tillräcklig information och att särskild uppmärksamhet fästs vid anvisningarna när systemet gradvis tas i bruk 2006-2009.
- Systemets effektivitet och funktion granskas i samband med utvärderingarna av universitetets utbildning.

Inläring i en internationell miljö

Att förstärka den mångkulturella och flerspråkiga gemenskapen

- År 2009 utgör utländska studerande totalt fem procent av universitets grundexamensstuderande och av doktorsstuderande utgör de 15 procent.
- Den internationella rörligheten är en viktig del av de studerandes internationalisering. Målet för rörligheten är att 1 100 av Helsingfors universitets studerande årligen åker utomlands och att lika många utländska studerande kommer till Helsingfors universitet.
- Även internationalisering på hemmaplan främjas och studieförutsättningarna för studerande med invandrabakgrund stöds.
- Lärarnas internationella verksamhet och samarbete stöds med hjälp av lärarutbyte. Under verksamhetsperioden fäster man särskild uppmärksamhet vid att utveckla kvaliteten på lärarutbytet bl.a. genom att som mål för utbytet sätta utvecklandet av bättre undervisningsfärdigheter och undervisningsfarenheter inom det internationella samfundet och genom att de utländska lärarnas undervisning anknyts till institutionernas eget undervisningsutbud.
- Utbytet av lärare utökas både vad gäller dem som kommer hit och dem som åker härifrån på utbyte och balans i utbytet eftersträvas. Utbytet får växa beärskat och lärarnas rörlighet planeras som en del av hela institutionens verksamhet så att erfarenheterna från utbytet berikar hela institutionen.
- När man stärker internationaliseringen utnyttjar man också informations- och kommunikationsteknologi i stället för människornas resande och då sker internationaliseringen enligt principerna för hållbar utveckling.

Den engelskspråkiga undervisningens tyngdpunkt ligger på magister- och doktorsutbildning

- För att nå målet för antalet utländska studerande koncentreras de utländska studerandes examensinriktade studier till studierna på magister- och doktorsnivå.
- När det engelskspråkiga utbudet av undervisning planeras beaktas skillnaderna mellan de olika disciplinerna så att de studerande erbjuds tydliga studiehelheter som gör det möjligt att utföra studierna på magisternivå helt och hållet på engelska. Detta betyder under planeringsperioden 2007-2009 att ungefär 30 engelskspråkiga magisterprogram ordnas eller att motsvarande undervisning på magisternivå ordnas som engelskspråkiga studiehelheter.
- För att planera och utveckla den engelskspråkiga undervisningen på magister- eller doktorsnivå reserveras medel ur projektmedel som reserverats för att utveckla universitetets undervisning. Dessutom söker man extern finansiering.
- Helheterna utvecklas så att de efter planeringsperioden blir en del av fakultetens examensundervisning som sker med grundfinansiering. I universitetets interna modell för fördelning av medel beaktas specialbehoven för examensundervisningen som sker på ett främmande språk.
- Både finländska och utländska studerande deltar i den engelskspråkiga magisterundervisningen. Det främjar internationaliseringen på hemmaplan och gör att utländska studenter lättare hittar sin plats i vårt universitetssamfund och i det finländska samhället.
- Universitetets resultatkriterier förnyas så att de bättre än tidigare premierar uppfyllandet av internationaliseringsmålen.

Engelskspråkig undervisning på kandidatnivå

- I studierna på kandidatnivå erbjuds sådan engelskspråkig undervisning som lämpar sig för utbytesstuderande och för internationaliseringen på hemmaplan för universitetets egna examensstuderande. På vissa områden kan även förekomma engelskspråkiga kandidatprogram om möjligheterna till undervisningssamarbete på området begränsas till kandidatnivå.

Undervisningssamarbete och gemensamma europeiska examina

- Riktlinjerna på universitetsnivå för det internationella examenssamarbetet förtydligas och man beaktar konsistoriets beslut 9.6.2004 om principerna för magisterprogrammen och de gemensamma examina. Ett modellavtal utarbetas till grund för samarbetsförhandlingarna.

- Helsingfors universitet samarbetar i först hand med andra forskningsintensiva universitet. När beslut om samarbete fattas beaktar man att internationella gemensamma examina ger examina mervärde men att de samtidigt binder till långsiktig undervisning, handledning och administration och även allokering av resurser för dessa funktioner.
- Universitetet fortsätter att utveckla gemensamma internationella doktorsexamina tillsammans med andra högklassiga universitet.
- I samarbete med andra europeiska högklassiga universitet fungerar Helsingfors universitet som utvecklare och producerare av forskningsbaserad god nätundervisning samt bygger och använder aktivt flexibla och gemensamma studiemiljöer i det internationella undervisningssamarbetet.

Internationell studentrekrytering och service för utländska studenter och lärare

- Universitetet ökar rekryteringen av utländska studenter och därtill hörande marknadsföring som en del av studentrekryteringen i sin helhet. I marknadsföringen av program på främmande språk samarbetar universitetet aktivt med de andra högskolorna i huvudstadsregionen.
- Universitetet utarbetar en internationell rekryterings- och marknadsföringsplan. Målet är att få goda och motiverade studerande till universitet.
- Utvecklingsmålet för tjänsterna till utländska studerande är att de skall få tjänster på samma nivå som de finländska studerande. Universitetet utreder vilka tjänster som behövs för att nå internationaliseringsmålen samt hur och av vem de kan ordnas mest ändamålsenligt.
- Karriär- och rekryteringstjänsterna till utländska studerande utvecklas. Målet är speciellt att öka de utländska studerandenas kännedom om det finländska arbetslivet. För att underlätta deras acklimatisering och etablering i arbetslivet ökas praktikplatserna för dem.
- De utländska studerandena erbjuds mångsidig undervisning i finska och svenska på olika nivåer. Studier i finska och svenska främjar de utländska studerandes integrering i den finländska universitetsgemenskapen och samhället samt i arbetslivet i Finland.
- Den för utländska studerande och gästande lärare avsedda engelskspråkiga undervisningen, handledningen i och informationen om bibliotekstjänster ökas
- Som en del av undervisningsutbudet i universitetspedagogik erbjuds utländska lärare engelskspråkig undervisning i pedagogik.

Den engelskspråkiga undervisningen och stödet till den

- Utgångspunkten är att den engelskspråkiga undervisningen integreras med den övriga undervisningen, vilket även stöder målen för studeranderekryteringen. Den engelskspråkiga undervisningen håller god kvalitet och är ändamålsenlig.
- När inlärningsmålen för den engelskspråkiga undervisningen fastställs måste man försäkra sig om att de studerande även blir bekanta med de centrala begreppen på de båda inhemska språken.
- Det ordnas personalutbildning för de lärare som undervisar på engelska och för dem som planerar den engelskspråkiga undervisningen. Syftet är att förbättra lärarnas förutsättningar att fungera på engelska och undervisa i en mångkulturell akademisk miljö.
- För att producera engelskspråkigt undervisningsmaterial erbjuds språktjänster för de lärare som undervisar på ett främmande språk.
- I enheter med engelskspråkiga program eller ett stort antal utländska studerande erbjuds hela personalen möjligheter att delta i språkundervisning och i träning att förstå andra kulturer.

2.2. Andra utvecklingsobjekt

Förutom att det finns två speciella tyngdpunkter genomför universitetet sin strategi genom att utveckla planeringen, styrningen och kvaliteten av undervisningen, rekryteringen av studerande, tvåspråkigheten och den svenskspråkiga undervisningen samt stöd och tjänster för utvecklingen av undervisningen.

Planering och styrning av undervisningen samt kvaliteten

Följdriktig undervisning

- Följdriktig undervisning betyder att alla delfaktorer i undervisningen främjar de studerandes kompetens och inläring och syftar till högklassig och djup förståelse. Ur en följdriktig undervisnings synvinkel finns fyra viktiga faser i undervisningen:
  - definieringen av inlärningsmålen
  - valet av ämne och innehåll för undervisningen
  - valet av utvärderingsmetoder
  - valet av undervisningsmetoder.
- När man planerar undervisningen måste dessa fyra faser ligga i linje med varandra. När de stöder varandra påverkar de den studerande på ett likartat och följdriktigt sätt.

Planering av undervisningen

- Planeringsarbetet är en reflekterande planering av undervisningen så att den bildar en målmedveten helhet. Tydligt strukturerade och ur inlärningsmålen synvinkel planerade examensstudier stöder en kumulativ inläring och studenternas smidiga framskridande.
- Inlärningsmålen för de studerande definieras i undervisningsplanen.
- Undervisningens planeringsarbete stärks vid fakulteter och institutioner. I undervisningsplanen ansvarar fakulteterna för frågor på examensnivå och institutionerna för frågor på ämnesnivå. Genom återkoppling och utvärdering granskas hur undervisningsplanen genomförs och fungerar och hur målen uppnås.
- Examinas och den övriga undervisningens samhällreliga relevans stärks genom att främja ett meningsfullt sätt att koppla ihop studier och arbete och genom att förbättra förbindelserna med arbetslivet bl.a. genom alumnnätverket.
- Responsen från arbetslivet utnyttjas när undervisningen planeras, både på grundutbildnings- och fortbildningsnivå. Praktiken som utgör en del av studierna utvecklas för att effektivisera responsen från arbetslivet.
- Specialiseringsutbildningen inom de ämnen som leder till ett yrke genomförs och utvecklas i växelverkan med arbetslivet.

Universitetets strategi och styrning av undervisningen

- De strategiska mål och inriktningar som universitetssamfundet valt förpliktar hela samfundet. Målen kan nås på olika sätt och de granskas kritiskt. Vid universitetet gäller frihet att välja innehåll och metoder för undervisningen. Syftet med att styra undervisningen är att nå uppställda mål för kvaliteten på undervisningen och inläringen samt att utveckla undervisningsmetoderna.
- Att undervisningen värderas högt framkommer bl.a. genom att undervisningsfrågor betonas när tjänster tillsätts.
- Styrningen av undervisningsverksamheten betyder bl.a. följande: arbetet med undervisningsplanerna koordineras, lärarnas kompetens och undervisningsförmåga garanteras och utvecklas, stödtjänsterna för undervisningen garanteras och resultat och kvalitet på undervisningsverksamheten följs upp och utvärderas.
- Informationssystem till stöd för styrning och planering av undervisningen utvecklas fortsättningsvis till att tjäna institutioner, fakulteter och hela universitet.
- För att kunna producera jämförbar och tillförlitlig information och för att kunna behandla de studerande jämlikt satsar universitetet på att förenhetliga studieadministrationspraxis alltid då det är motiverat.

Kvalitetssäkringssystemet och utvärderingarna

- Utbildningens kvalitetssäkring utvecklas som en del av kvalitetssäkringssystemet som täcker alla funktioner vid universitet. I arbetet har man beaktat rekommendationerna för kvalitetssäkring för det europeiska högskolenätet.
- Undervisningens återkopplings- och kvalitetssäkringssystem byggs ut för att täcka hela studieprocessen: studerandeurval, undervisningsplaner, studieperioder, undervisning och undervisningsmetoder, utvärdering av inläringen, tentamensförfarande, studiematerial, studiemiljö, studerandetjänster, studieadministration och respons från studerande. Respons från arbetsgivare och alumner tas också emot.
- Självutvärdering av utbildningen är en del av kvalitetssäkringssystemet. Som redskap för självutvärdering kan enheterna använda sig av en utvärderingsmatris. Utnyttjandet av utvärderingsmatrisen skall rapporteras. Kommittén för studieärenden fortsätter att utveckla utvärderingsmatrisen.
- Utvärderingsmatrisen utnyttjas vid fördelningen av universitetets interna resultatpengar. Utvärdering som baserar sig på matrisen utförs vart tredje år. Respons till individer är en del av utvärderingsprocessen.
- Universitetet skaffar extern respons på undervisningens kvalitet genom att delta i den riksomfattande utvärderingen av kvalitetsenheter inom grundutbildningen och fortbildningen.
- Som en del av kvalitetssäkringen låter universitetet med jämna mellanrum genomföra internationella utvärderingar av undervisningen.
- Universitetet deltar under perioden 2007-2009 i auditeringen av kvalitetssäkringssystemet som organiseras av Rådet för utvärdering av högskolorna. Auditeringen innefattar kvalitetssäkring av all verksamhet vid universitet.

Systematisering av återkopplingspraxis

- Studeranderesponsen är en del av undervisningens kvalitetssäkring. Respons samlas för att utnyttjas för utveckling av både undervisningen och inläringen.
- Responsen samlas in på ett förnuftigt och rättvist sätt för att stödja undervisning och inläring utan att belasta dem. Återkopplingspraxis utvecklas så att den är ändamålsenlig och objektiv.
- I alla skeden av studierna försäkras man sig om att de studerandes åsikter hörs och att studeranderespons samlas in. Åsikterna och responsen beaktas i utvecklingsarbetet och i all planering och allt beslutsfattande.
- Avdelningen för studieärenden samlar in respons från studie- och arbetslivet och från nytexaminerade och följer de utexaminerades karriär efter ett visst

antal år och därefter minst vart tredje år. Informationen utnyttjas när examensutbildningen, den öppna universitetsundervisningen och fortbildningen planeras.

Fördelningen av ansvaret för utbildningens kvalitet

- Undervisningen styrs av universitet, fakulteterna och enheterna. Universitet ansvarar för helhetskvaliteten i undervisningen och fördelningen av resurserna.
- Fakulteterna ansvarar för kvaliteten på sina examina och för att överenskomna mål uppnås och för prioriteringar och en noggrannare fördelning av resurserna.
- Institutionerna ansvarar för den egna undervisningens och de egna studieprestationernas kvalitet, vilket omfattar utarbetande av undervisningsplaner och mål för inläringen. Disciplinspecifika utvärderingskriterier och -metoder samt lärarnas kompetens ingår också.
- Lärarna ansvarar för kvaliteten på inläringssituationen och bedömningen av inläringen som en del av undervisningsuppdraget.
- De studerande ansvarar för inläringen och för att studierna går framåt.

Rekrytering av studerande

Utvecklingsarbetet med studeranderekryteringen

- För att välja ut de bästa studenterna preciseras mål och kvoter för studeranderekryteringen så att de motsvarar vetenskapsrådets behov och utbildningsbehoven.
- I utvecklingsarbetet med studeranderekryteringen riktas speciell uppmärksamhet på den tvåspråkiga rekryteringen. Rekryteringen av svenskspråkiga och studerande som kan svenska till universitets svenskspråkiga läroämnen understöds speciellt inom de ämnen där Helsingfors universitet har riksomfattande ansvar för utbildningen. Även rekryteringen av studerande med invandrarbakgrund ges speciell uppmärksamhet.
- Universitetet är med och utvecklar och tar i bruk det riksomfattande ansökningssystemet. Universitetet ser till att den svenskspråkiga utbildningens behov beaktas i systemet.
- Fakulteterna granskar de urvalsmetoder som i dag används när studerande byter universitet eller läroämne och de utnyttjar bästa praxis för att utveckla studeranderekryteringen till magisterutbildningen som följer den nya examensstrukturen.
- Rekryteringen till forskarstudierna baserar sig på urvalskriterier och en systematisk rekrytering. Redan vid urvalet till forskarstudierna försäkras man sig om att den studerande kan få god handledning och stöd för sin avhandling.

- Grundexamensstuderande antas fortfarande i första hand ut för att avlägga högre högskoleexamen. Studeranderekryteringen genom det öppna universitetet utvecklas enligt de riktlinjer fakulteterna uppställt. Under perioden 2007-2009 bestämmer fakulteterna inom vilka områden studier vid det öppna universitetet speciellt skall utvecklas som kanal till universitetet. För att denna studieväg skall kunna utvecklas ändamålsenligt förutsätter det ett gott samarbete mellan fakulteterna och det öppna universitetet.

Studeranderekrytering och marknadsföring

- Material som används i studeranderekryteringen utvecklas och nättjänsterna utvidgas. Målet är att de bättre skall ge en helhetsbild över studiemöjligheterna och utgöra en enhetlig visuell bild som är i linje med universitetets. Dessutom behöver de ansökande information om studiernas innehåll. Fakulteternas och institutionernas hemsidor och broschyrer informerar om detta.
- Samarbetet med gymnasier och speciellt studiehandledare intensifieras. Kvaliteten förbättras både på informationsmaterialet och på informationskanalerna till gymnasier. Målet är att öka utbudet av tillförlitlig och viktig information.
- Arbetsfördelningen och ansvaret för marknadsföringen i anslutning till studeranderekryteringen förtydligas och kompetensen ökas hos aktörer på alla nivåer. Speciellt utvecklas kompetensen att skaffa information om marknadsföring och att utnyttja informationen och att hitta lämpliga samarbetsparter.
- Uppföljningen av resultaten av studeranderekryteringen utvecklas genom att statistikföringen förbättras och genom att man bättre följer upp informationen om studeranderekryteringen. Målet är att kunna rikta in rekryteringsåtgärderna bättre.
- Den inhemska och utländska studeranderekryteringen riktas även mot potentiella magister- och forskarexamensstuderande. Lämpliga metoder utarbetas för marknadsföringen till nya målgrupper.

Tvåspråkigheten och utvecklandet av den svenskspråkiga undervisningen

- I planeringen av undervisningen beaktas det tvåspråkiga samhällets och arbetslivets behov. Universitetet ansvarar för att det ordnas tillräckligt med svenskspråkig undervisning på områden där det behövs akademiker som kan svenska.
- Ett tvåspråkigt universitet och den svenska undervisningen tryggas genom tillräckliga resurser för de svenska lärartjänsterna.

- I planeringen av undervisningen uppmuntrar universitetet till bättre utnyttjande av de möjligheter som tvåspråkigheten erbjuder. Vid utvecklandet av undervisningen beaktas särskilt sådan praxis som förstärker tvåspråkigheten. Finskspråkiga studenter och lärare uppmuntras att delta i undervisning på svenska. En del svenskspråkig kurslitteratur bör fogas till examensfordringarna i finskspråkiga utbildningsprogram.
- Att den studerande behärskar den centrala vokabulären inom sin disciplin på båda inhemska språken definieras som en målsättning för inläringen och garanteras genom koordinering av samarbetet mellan ämnes- och språkundervisningen.
- Man utreder möjligheterna att anordna sådan två- eller trespråkig examensinriktad undervisning som leder till två- eller trespråkig expertis. Den två- eller trespråkiga expertis och de språkkunskaper som utbildningen ger antecknas tydligt på examensbetyget.
- Universitetets tvåspråkighet och svenskspråkiga undervisning stöds genom främjande av regionalt och nordiskt samarbete inom undervisningen. Speciellt inom forskarutbildningen ökar man samarbetet med universiteten i Sverige. Lärar- och studentutbytet inom Norden främjas.
- Svenskspråkig ämneslärarutbildning arrangeras i samarbete med Åbo Akademi.
- Den till svenskspråkiga studerande, lärare och forskare riktade utbildningen, handledningen och informationen som gäller bibliotekstjänsterna utökas.
- Universitetet ser till att utbudet av fortbildning på svenska är tillräckligt.

Stöd och tjänster för utvecklandet av undervisningen

Undervisningspersonalens kompetens och välbefinnande

- Det är en gemensam utmaning för fakulteten, institutionsledningen och lärarna att bry sig om undervisningspersonalens välbefinnande och kompetens. Genom att sporra till samarbete och samhörighet utvecklar man arbetsgemenskaperna.
- Institutionerna uppmuntrar lärarna till samarbete och till att skapa nätverk inom den egna institutionen, fakulteten och universitet samt till att delta i riksomfattande och internationella nätverk.
- Undervisningsperioderna utnyttjas för att skapa regelbundenhet i undervisningsarbetet och forskningen.
- Undervisningspersonalens tidshantering stöds genom att arbetsgemenskapen kommer överens om gemensam praxis för mottagningstider och andra kommunikationssätt (t.ex. e-post, telefon och verktygen på nätet).

- Att lärarna förhåller sig kritiskt och utvecklande till det egna arbetet är en förutsättning för en god undervisning och en grundpelare i en undervisning som baserar sig på forskning.
- För att kunna rikta in och dimensionera tjänsterna till stöd för utvecklingsarbetet med undervisningen granskar man lärarnas kompetensutvecklingsbehov på basis av fakulteternas målprogram.
- Lärarnas pedagogiska kompetens förstärks. Det är på institutionernas ansvar att lärarna erbjuds möjligheter att på arbetstid ta del av undervisning i universitetspedagogik.
- En god handledning kräver att handledarna får utveckla sina pedagogiska färdigheter och att man erbjuder undervisning för de lärare och forskare som fungerar som handledare. Man utvecklar kompetensen och förutsättningarna att handleda studerande med en allt heterogenerare kulturell bakgrund.
- Man förbättrar lärarnas förmåga att utnyttja informations- och kommunikationsteknologi i undervisningen och planeringen av undervisningen samt i att effektivt utnyttja befintliga stödtjänster och nätresurser.
- Centret för undervisningsteknologi utarbetar klara anvisningar för lärarna i frågor som hör ihop med undervisningen och som gäller upphovsmannarätt och avtal om material på webben.
- Man ser till att alla lärare har förmåga att utnyttja universitetets tryckta och elektroniska kunskapsmaterial samt biblioteks- och informationstjänster.
- Personalens IKT-utbildning (informations- och kommunikationsteknologi) riktar så att det utöver stödpersoner för nätundervisningen finns sammanlagt ca 300 personer vid fakulteterna med förmåga att fungera som utvecklare och främjare av nätundervisningen i den egna arbetsgemenskapen och i gruppen som producerar nätundervisning.

Den pedagogiska utbildningen och utvecklingsarbetet; arbetsfördelning och konsolidering

- Genom att befästa den universitetspedagogiska och informations- och kommunikationsteknologiska utbildningen som en del av personalutbildningen stöder man universitetslärarnas kunskaper i dessa ämnen. Utbildningarna ordnas på båda inhemska språken och även den engelskspråkiga utbildningen främjas.
- För den universitetspedagogiska betygsutbildningen ansvarar universitetspedagogiska forsknings- och utvecklingsenheten vid beteendevetenskapliga fakulteten. Utbildning i universitetspedagogik på grundnivå kan anordnas förutom av forsknings- och utvecklingsenheten även av fakulteterna och vissa fristående enheter.

- Campusområdena och fakulteterna kan ha egna pedagogiska utvecklings- och stödenheter. Utbudet av centralt finansierade gemensamma tjänster be-
fästs på lång sikt så att fakulteterna själva kan bygga ut sina tjänster för att
komplettera det gemensamma utbudet.
- Universitetspedagogiska forsknings- och utvecklingsenheten koordinerar hela
universitetets verksamhet med studiepsykologer. Studerande vid alla campus har
lika möjligheter att utnyttja studiepsykologernas tjänster. Studiepsykologens ar-
bete är en del av utvecklingsarbetet med stödtjänster för undervisningen.
- Utnyttjandet av poolen av universitetslektorer i pedagogik preciseras så att
varje fakultet har tillgång till åtminstone en pedagog till stöd för utvecklings-
arbetet. Nämnden för studieärenden förbereder ett förfarande som säkerstäl-
ler att poolen och dess tjänsteinnehavares kompetens är till så effektiv och
långsiktig nytta som möjligt för utvecklingsarbetet med undervisningen.
- Fakulteterna och institutionerna utreder forskarstuderandes möjligheter att
undervisa under studietiden antingen som en del av de egna studierna eller
mot ersättning. Även den öppna universitetsundervisningen ger möjligheter
att förkovra sig i undervisningsuppgiften. Det praktiska undervisningsarbetet
och förtroendet med det är en viktig del av den akademiska karriären och
undervisningsarbetet erbjuder ett intressant alternativ till att lära sig mer om
aktuella frågor inom den egna disciplinen.
- Förmågan att använda informations- och kommunikationsteknologi är en
del av lärarens pedagogiska färdigheter. Centret för undervisningsteknologi
ansvarar för koordineringen av personalutbildningen i att utnyttja informa-
tions- och kommunikationsteknologi i undervisningen, stödtjänsterna och ut-
vecklingsarbetet med nätundervisningen.

Undervisnings-, studie- och inlärningsmiljön

- Det satsas på att undervisnings- och studieutrymmena utnyttjas mångsidigt
och på att de är av hög kvalitet. Samtidigt ser man till att utrymmena är lämp-
liga även för specialgrupper. Man utnyttjar informationen som produceras av
projektet om en hindersfri verksamhetsmiljö.
- De studerande har tillgång till ändamålsenliga och tillräckliga läsesalar och
utrymmen för grupparbeten, pålitliga apparater och stöd i att använda dem.
- Universitet erbjuder tidsenliga utrymmen för undervisning och studier i expe-
rimentella vetenskaper.
- Universitet erbjuder lärare och studerande en enkel tillgång till nätet genom
att upprätthålla ett trådlöst nät som täcker hela universitet. Även vid lärocen-
tren som inrättats på olika campus har de studerande möjlighet att utnyttja
inlärningsmiljöerna på nätet och elektroniskt material. De studerandes egna
apparater kan tryggt kopplas till universitetets nät.

- Lärocentrens rådgivnings-, informations- och stödtjänster vidareutvecklas, på basis av erfarenheter som görs på campus, till att bättre svara på behoven i studierna.
- IT-avdelningen koordinerar och upprätthåller i samarbete med fakulteterna IKT-körkortet som stöder de studerandes grundläggande färdigheter. Fakulteterna använder och utvecklar körkortet som en del av sin undervisning.
- Underhållet av undervisningslokalerna och datorrummen för de studerande organiseras centralt. IT-avdelningen ansvarar för centraliserad administration av bruks- och programunderhåll i utrymmena och terminalerna, antingen självständigt eller i samarbete med de enheter som administrerar datorrummen.
- Nätundervisningslösningarna bedöms och väljs ut på basis av kostnadskalkylering och förslagets pedagogiska egenskaper och användarvänlighet. Med hjälp av långa övergångsperioder underlättas reformerna.
- Informationssystem och på dem baserade verktyg utvecklas i samarbete med Oodi-gruppen och Finlands virtuella universitet och vid behov med universitetets egna krafter.
- IT-avdelningen och centret för undervisningsteknologi följer med den allmänna utvecklingen inom mobiltjänster och bekantar sig med bästa praxis på området. I mån av möjlighet, och när motiverade användningssyften uppkommer, utvecklas program som lämpar sig för universitetsstudier.
- Användaridentifieringen utvecklas så att den kan omfatta studerande vid det öppna universitetet, internationella studerande och studerande som inte är inskrivna vid Helsingfors universitet.
- Biblioteks- och informationstjänsterna utvecklas i samarbete med de bästa forskningsuniversiteterna i Europa. Biblioteks- och informationstjänsterna ordnas så att de är åskådliga, tillförlitliga och lätta att använda och att servicen är sakkunnig.
- Lärare och studerande garanteras tillgång till tryckt och elektroniskt informationsmaterial i tillräcklig omfattning och biblioteken ordnar handledning i att använda dessa tjänster. Särskild uppmärksamhet ägnas tillgången till svenskspråkig kurslitteratur. Även tjänsterna till studerande och lärare vid det öppna universitetet garanteras. Biblioteken skaffar och digitaliserar systematiskt undervisningsmaterial som gör det möjligt att effektivisera undervisningen på nätet.
- Genom att via de webbaserade undervisningsplattformerna integrera elektroniska tidningar, ordböcker och uppslagsverk i undervisningen utnyttjas det elektroniska universitetsbibliotekets högklassiga informationsförråd effektivt i undervisningen.

Förstärkning av samarbetet

- Koordineringen av helhetsutbudet av stödtjänster för undervisningen sker på campus enligt fakulteternas målprogram och användarnas behov.
- Experter i pedagogik vid universitetspedagogiska forsknings- och utvecklingsenheten, fakulteterna, de fristående enheterna och centret för undervisningsteknologi ökar samarbetet inom personalutbildningen i universitetspedagogik och i undervisningen av informations- och kommunikationsteknologi. Även samarbetet inom planeringen av undervisningen ökas.
- Stödtjänsterna för utnyttjande av informations- och kommunikationsteknologi i undervisningen utvecklas i samarbete mellan de centrala stödtjänsterna, fakulteterna och andra aktörer. Stödtjänsternas processer definieras och aktörernas roller och ansvarsfördelningen mellan dem preciseras.
- Nätundervisningens produktionsprocesser organiseras i arbetsgrupper av fakulteterna och institutionerna. Fakulteterna förverkligar den gemensamma nätundervisningen effektivare och nätundervisningens stödpersoner deltar och stöder samarbetet över fakultets- och universitetsgränserna. Fakulteterna och Öppna universitet ökar samarbetet inom planeringen och implementeringen av nätundervisningen inom de ämnen som båda parter ordnar utbildning i.
- Samarbetet mellan fakulteternas, institutionernas och universitetets karriär- och rekryteringstjänster förstärks så att docenter i arbetslivet och alumninätverk allt bättre skall kunna utnyttjas i arbetet med att göra undervisningen arbetslivstillvänd.
- Lärarnas och bibliotekens samarbete förstärks. Bibliotekstjänsterna stöder lärarnas arbete genom att lärarna utan hinder kan utnyttja informationsbaser och kunskaper som behövs när de planerar, förbereder och genomför undervisning.
- Biblioteken utvecklar tillsammans med övriga aktörer vid universitet lagrings-, nät- och söktjänsterna med utgångspunkt i användarna och på basis av responsen. Biblioteken kommunicerar med omvärlden vilket gör att tjänsterna och samlingarna utnyttjas effektivare.
- Examensuppsatser och övriga lärdomsprov publiceras och arkiveras enligt gemensamt överenskomna riktlinjer. Avhandlingar, tillsammans med sina sammanfattningar, lagras i Ethesis-tjänsten. För lagring och arkivering av övriga lärdomsprov utarbetas gemensamma principer som utnyttjar universitetets elektroniska publikationsarkiv.

3. Förverkligande, ansvar och uppföljning

Fakulteternas dekaner, direktörerna för de fristående institutionerna och cheferna för avdelningarna vid förvaltningsämbetet skall ansvara för att de åtgärder och den arbetsfördelning som bestäms i universitetets strategi och utvecklingsprogrammet för undervisningen och studierna förverkligas. Helhetsansvaret på universitetsnivå för att utvecklingsprogrammet genomförs ligger på rektorn och förvaltningsämbetet. Universitetets nämnd för studieärenden och fakulteternas nämnder för undervisningsfrågor stöder och följer med utvecklingsarbetet vid fakulteterna och institutionerna.

- I syfte att förverkliga universitetets strategi och åtgärdsprogram utarbetar fakulteterna och de fristående institutionerna målprogram och planer för verkställandet av dem under åren 2007-2009.
- I målprogrammen inskrivs en noggrannare prioritering områdesvis och en inriktning av resurserna enligt fakultetens behov.

Målprogrammen för treårsperioderna godkänns i samband med måldiskussionerna hösten 2006 mellan fakulteterna, de fristående institutionerna och rektorn. Överenskommelserna om projekten görs i huvudsak för treårsperioder. Under mellanåren (hösten 2007 och 2008) korrigeras målprogrammen vid behov och de årliga budgeterna granskas.

Ansvar för produktionen av stödtjänster till utvecklingsarbetet med undervisningen fördelas mellan förvaltningsämbetet, fakulteterna och de fristående institutionerna. Fakulteterna kan också producera tjänsterna i samverkan. Vid avtalsförhandlingar kommer förvaltningsämbetet och fakulteterna tillsammans överens om vilka tjänster för fakulteterna som skall produceras centralt. I avtalen antecknas arbetsfördelningen, de olika serviceenheternas uppgifter och resurserna.

Förverkligandet av utvecklingsprogrammet för undervisningen och studierna följs upp årligen i universitetets verksamhetsberättelse. Resurserna inom undervisningssektorn kontrolleras bl.a. i ljuset av den kvantitativa informationen i utvecklingsprogrammet.

- Vid varje fakultet finns en nämnd för undervisningsfrågor. Den består av lärare och studerande och där finns god pedagogisk expertis. Nämnderna utarbetar för studieärendenas del målprogram och verkställighetsplaner och följer upp hur de genomförs.

- Vid fakulteter som har institutioner eller avdelningar beslutar man om de skall ha egna grupper för utveckling av undervisningen och vilka uppgifter dessa grupper skall ha.
- Fakulteterna rapporterar vart tredje år till rektorn om hur utvecklingsprogrammet för undervisningen och studierna genomförts. Detta gör de i samband med måldiskussionerna under hela planeringsperioden. Nämnden för studieärenden följer med och bedömer situationen samt bereder nya utvecklingsbehov på basis av rapporteringen.
- Varje fakultet och institution följer med sifferuppgifterna i utvecklingsprogrammet. Informationen samlas centralt i universitetets ILMI-portal.

4. Resurser

Universitetets resultat har förbättrats märkbart under de senaste årtiondena. Antalet examina har stigit. Under femton år (1990-2004) steg antalet högre högskoleexamina från 1 730 till 2 330. Antalet doktorsexamina ökade under motsvarande tid från 230 till 395. Samtidigt har basresurserna hållits kvar på samma nivå.

Ifall undervisningsresurserna bibehålls på samma nivå som tidigare blir en minskning av antalet nya studerande aktuell inom många discipliner. Man måste noggrannare än tidigare följa med hur undervisningsresurserna utvecklas och vid behov försöka öka dem.

- Universitetet ställer upp ett mål i form av ett relationstal lärare/studerande och följer med hur man närmar sig målet. Relationstalet beräknas disciplinvis, eftersom undervisningen och undervisningspraxis varierar stort mellan olika fakulteter.

Utvecklingsprogrammet för undervisningen och studierna finansieras med både centralt reserverade projektmedel och resurser för centraliserade stödtjänster samt med resurser som fakulteterna och institutionerna själva fördelar enligt egna prioriteringar.

Den basfinansiering som statsbudgeten tilldelar universiteten inverkar mest på fakulteternas undervisningsresurser som helhet. Storleken på universitetets grundfinansiering bestäms av undervisningsministeriets fördelningsmodell. Bland de medel som universitet får från statsbudgeten ingår även en hel del medel som ministeriet öronmärkt. Universitetets basfinansiering fördelas på centraliserade utgifter och på verksamheter på universitetsnivå samt på en andel som delas ut till fakulteterna enligt universitetets egen fördelningsmodell. Centrala faktorer i både undervisningsministeriets och universitetets fördelningsmodeller för 2007-2009 är målen för magister- och doktorsexamina och antalet avlagda examina. Fakulteternas fördelningsmodeller är inte exakt fastställda, men enligt konsistoriets riktlinjer från 16.4.2003 skall fakulteterna i sin fördelning av medel beakta hur väl universitetets grunduppgifter förverkligas. Fakulteterna har sinsemellan olika sätt att fördela medel till institutionerna. De största utgiftsposterna för basfinansieringen är löner och utgifter för lokaler och utrymmen.

Undervisningspersonal, studerande och examina

I tabellen finns grunduppgifter om undervisningsresurser, antal studerande och examina. För år 2006 fås uppgifterna först i början av 2007. Målen för 2007-2009 kan antecknas i tabellen till den del de är överenskomna.

	2003 – 2005			2007 – 2009		
	Antal examen			Examensmål**		
	2003	2004	2005	2007	2008	2009
Examina						
- lägre högskoleexamen (kand.)	1 159	993	1 073	2 500	2 500	2 500
- högre högskoleexamen (mag.)	2 349	2 330	2 322	2 558	2 558	2 558
- doktorsexamen	355	395	378	429	429	429

** HU:s förslag till Undervisningsministeriet våren 2006

	2003 – 2005		
	2003	2004	2005
Undervisningsresurser			
- professorer, årsverken	492	500	506
- övriga stadigvarande undervisningstjänster, årsverken	982	969	988
- timlärare och docenter, årsverken	343	322	297
- forskare, årsverken	1 369	1 438	1 498
Forskarskolor, årsverken (Forskarskolestuderande som får lön av HU)	365	396	390
Examensstuderande			
- nya studerande*	4 220	4 357	4 289
- grundexamensstuderande**	31 304	31 444	31 866
- forskarstuderande**	5 778	5 488	5 482
- utländska studerande	1 266	1 257	1 387
Studerande vid Öppna universitetet			
- personer	17 796	17 347	17 044
- studierättigheter	28 211	28 578	26 691

* nya för fakulteten, anmälda som närvarande eller frånvarande

**anmälda som närvarande eller frånvarande

	2003 – 2005		
	2003	2004	2005
Nyckeltal			
- utexaminerade kandidater/lärarna*	0.6	0.6	0.6
- utexaminerade magistrar/lärarna	1.3	1.3	1.3
- utexaminerade magistrar/professorerna	4.8	4.7	4.6
- utexaminerade doktorer/professorerna	0.7	0.8	0.7
- Nya studerande/lärarna	2.3	2.4	2.4
- grundexamenstuderande/lärarna	17.2	17.6	17.8
- forskarstuderande/professorerna	11.7	11.0	10.8

* lärarna = professorer (årsverken), övriga stadigvarande undervisningstjänster (årsverken) samt undervisning utförd av timplärare och docenter (årsverken)

Specialsatsningar samt finansieringen av stödtjänster och utvecklingsprojekt

Universitetet har 2004-2006 satsat på att utveckla de grundtjänster och specialobjekt som nämns i universitetets strategi. På basis av resultaten av internationella utvärderingar av utbildningen och examina har fakulteterna tilldelats projektmedel för treåriga utvecklingsprojekt i undervisningen. Genomförandet av programmet för utveckling av undervisningen och studierna 2007-2009 understöds fortfarande även med universitetets egna projektmedel för utveckling av undervisningen. Beslut om medlen fattas i samband med måldiskussionerna för treårsperioden.

Under åren 2007-2009 är speciellt koordineringen och konsolideringen av stödtjänsterna för utvecklingen av undervisningen ett utvecklingsmål för hela universitetet. Förberedelserna hör även ihop med avtalsförhandlingarna om tjänsterna vid vilka man kan komma överens om arbetsfördelningen mellan institutioner, fakulteter och centralförvaltning. På ansvarsområdena för förvaltningsämnet avdelningar inriktas existerande resurser enligt riktlinjerna i utvecklingsprogrammet för undervisningen och studierna så att åtgärderna samordnas med universitetets övriga åtgärdsprogram.

1. Teaching and studies at a research-intensive university

The University will educate its students to become versatile and responsible experts in their fields. Teaching will be based on scientific research, and the provision of teaching will draw from research information on university-level teaching and learning. All teachers do research and all researchers teach.

1.1. Teaching and studies in the Strategic Plan of the University of Helsinki

The University of Helsinki has always set great store by the high quality of its teaching. Since 1993 the University has had a programme for the development of teaching and studies, confirmed by the University Senate. The strategic starting points for these programmes have included goal-oriented leadership, professional expertise, student participation, development work and incentives for high quality.

In the Strategic Plan of the University of Helsinki for 2007 – 2009, the University Senate outlines objectives and key areas of development for research and teaching. To aid in their implementation, the University has decided to devise four policy programmes. The Programme for the Development of Teaching and Studies is one of these four programmes.

According to the teaching philosophy of the University, teaching and studies are always based on research. The objective of studies is a student-oriented, thorough education that provides a solid basis for lifelong learning. Teaching is based on appropriate methods that draw on the research and development of higher education. At the University, students will acquire skills to seek out, critically assess, analyse and exploit scholarly knowledge, and to produce and communicate new knowledge in their field. Both competence and the application of theoretical knowledge are surveyed when evaluating learning. The same principles and objectives are followed in adult education, which puts the continuum of lifelong learning into effect.

At a research-intensive university, the starting points for teaching include broad-based research and excellent teachers who are qualified researchers and teachers in their fields. The high esteem enjoyed by teaching is evident from the significance given to teaching qualifications in the filling of posts. Research-based teaching also entails that students are familiarised with and participate in departmental research work as part of their studies.

The University's graduates, who enter the labour market with degrees based on high standards, are the University's most significant contribution to Finnish society and the international community. Every year, the University's graduates, who find employment either in the private or public sectors or in international organisations and companies, take with them the latest scholarly knowledge, methods and ways of thinking, as well as advanced means of communicating new knowledge and ideas. Continuing education and the Open University offer opportunities for lifelong learning to a broad target group. Continuing education and the Open University are also important instruments in the University's regional engagement.

1.2. Learning in the academic community

The academic community is a teaching and learning environment as well

The University of Helsinki is a stimulating teaching and learning environment, where instruction and studies are based on research. The University fosters a motivating and encouraging learning and teaching culture and atmosphere, and supports cooperation networks. The characteristics of such a high-standard learning environment include the following:

- Teachers at the University are qualified researchers and teachers in their fields. Cooperation between teachers in the planning and implementation of instruction will enhance the quality of teaching and student supervision.
- Right at the beginning of their studies, students will be introduced to study skills needed for university-level studies. They will be familiarised with the learning environments available at the University, such as libraries and online environments, and opportunities offered by research groups.
- Studies will be completed in the student's native language, one of the national language (Finnish/Swedish) and in languages prevalent in the field of study. Multiculturalism and different communication cultures are considered to enrich the study programme.
- Research and professional ethics will be integrated into studies in the major subject. Departments will be responsible for integrating the basics of research and professional ethics into studies leading to the Bachelor's and Master's degrees as part of methodology studies and thesis work. Postgraduate programmes will include field-specific training on research ethics.
- The University is a community which highly esteems the principle of sustainable development. Multidisciplinary studies, research and cooperation across departmental and faculty boundaries will offer students opportunities to gain an insight into the concept of sustainable development and to investigate the causes, effects and solutions of environmental and developmental problems.

- Support services for teaching and students will be flexible, efficient and of high quality. A research-intensive university has top-level library and information services.

Objective: high-quality results of learning

At the core of the University's teaching philosophy are the promotion of thorough learning based on understanding, high-quality expertise and the ability to apply knowledge in problem solving. The purpose of teaching and supervision is to support learning and professional growth and to encourage lifelong learning and self-development. High-quality learning requires the simultaneous development of communication skills both in the native language and in the languages prevalent in the field.

The principle of student-centredness means that the student is an active and responsible participant in the academic community. The success of teaching is measured by the quality of student learning and learning results. This principle challenges the University to regard students as individuals and as diverse learners.

Closely connected to student-centredness is the collective creation of knowledge, which enhances teaching methods that rely on seeking, producing and evaluating information in collaboration. Learning in peer groups steers students to share their expertise and supports their professional development before and during their careers.

Learning is a lifelong process

The University offers multiple opportunities for self-development and lifelong learning for people of different ages, life situations and occupations.

The **degrees** offered by the University of Helsinki encourage lifelong-learning and provide skills for the development of personal expertise and communication skills. Thanks to these skills, academically educated citizens may advance in their careers, acquire new knowledge, skills and points of view, and evolve through problematic professional situations into experts in their fields.

The Open University and continuing education are closely connected to the continuum of lifelong learning. Today people are expected to continuously upgrade their skills. Organisations offering adult education must, for their part, follow developments in society and recognise needs for education. The University is facing this same challenge as well and can meet it by interacting with various actors.

Liberal education offered by the University is planned and implemented together with civic organisations dedicated to the promotion of liberal education. The Committee for Liberal Education organises a lecture series entitled *Studia Generalia* on a regular basis.

The professional development of the teaching staff is supported by means of **in-house training**. The principle of lifelong learning is also carried out through the research and development of teaching and the investigation of best practices. Teachers are encouraged to form networks and engage in cooperation with colleagues. The University will ensure that all teachers and researchers have at least basic skills in the use of information and communication technology in teaching and electronic library services.

In addition to making the local library services available to the public, the University's **library system** furthers the University's educational and cultural mission by engaging in cooperation with partners from outside the University. Of special interest in this respect are research institutes in fields represented at the University and organisations providing continuing education.

1.3. Societal interaction as a resource

In carrying out its mission of providing a broad-based education, the University supports the students' growth into active citizens. The participation of teachers and students in community activities within the University and in society at large is a valuable element in the University's societal interaction.

The ongoing changes in the labour market and various sectors of society and the consequent needs are important signals for the University, and will be seriously considered in the planning and development of education. In order to be able to develop expertise in various areas, the University needs feedback from the labour market as regards employers' expectations of academic education. The University also receives valuable feedback from students who work during their studies and especially from recent graduates.

Interaction with society, and especially working life, is of special importance to adult education. This interaction does not mean just one-sided communication but rather continuous dialogue with an extensive network of partners so that the University will be able to consider the needs of the labour market and civic society. The dialogue covers both content-related and field-specific choices and problems related to teaching methods and arrangements.

The recruitment of students is also part of societal interaction. Competition for talented students will become tougher and, with the requirement for lifelong education, talented mature students will become an increasingly important target group for student recruitment. Cooperation with working life and other levels of the education system will improve the University's competitiveness in this respect.

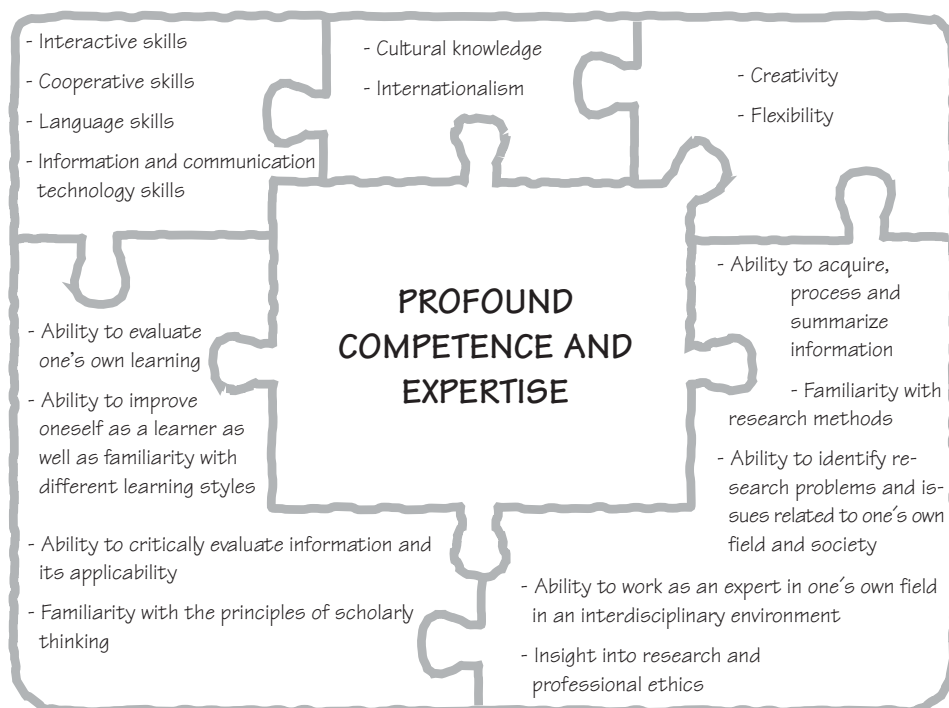
From the point of view of students, practical training is one of the best ways to learn to apply theoretical studies in one's field in practice. In future, the University

will need to develop ways to combine work and studies in an appropriate way. The assignments and theses included in studies also provide students with opportunities to apply research-based theory in practice. This entails that organisations and companies, which are interested in participating in interactive cooperation, are engaged in partnerships.

1.4. Objectives of degrees and other studies

The objective of degrees and other studies completed at the University is always profound, research-based competence and expertise in one's field (Figure 1). The curriculum is planned, and teaching is organised to be able to meet the challenges presented by changes taking place in society and the labour market.

In the development of education leading to degrees, the University will take into account the fact that academically educated experts are increasingly employed in jobs requiring cultural awareness, openness to international interaction, readiness for change, and familiarity with various operational environments, especially business. In doctoral programmes, special attention will be given to the labour market and business contacts.

Figure 1. Components of an academic degree of high quality

The lower academic degree – The Bachelor’s degree

At the University of Helsinki, the Bachelor’s degree is the lower academic degree, completed as an interim stage on the way to the Master’s degree. Apart from a few exceptions, students in all fields are admitted to pursue the Master’s degree. In some fields, the Bachelor’s degree provides professional qualifications (pharmacist, kindergarten teacher). The Bachelor’s degree supplies students with a versatile foundation and prepares them for the completion of the Master’s degree, which requires more profound competence and expertise in one’s field. Nevertheless, in addition to including communication studies in the student’s native language, the national languages and in foreign languages, the Bachelor’s degree comprises a great deal of those studies that provide the knowledge and skills expected of an academic professional, and hones the students’ learning skills.

The higher academic degree – The Master’s degree

A Master’s degree obtained from the University of Helsinki is of the highest quality, thus providing students with essential academic expertise. Graduates with the higher academic degree have the ability to develop as international experts in their fields. Profound competence and expertise in one’s field form the core of each degree. Skills related to the production and application of new information and the ability to improve one’s learning skills are qualities that are essential for academic experts. A high-quality degree also contributes to the general qualities of an academically educated person by emphasising cooperation skills, communication skills, information and communication technology skills, and openness to international interaction based on language skills and knowledge of different cultures. Furthermore, academic qualifications include the ability to develop further one’s field and its language, as well as familiarity with the labour market in one’s field. The development of communication skills is a never-ending process that should be included in all stages of studies.

Master’s degree programmes

Education leading to the Master’s degree may also be organised in the form of an independent Master’s degree programme, which must be set up in accordance with the guidelines issued by the Senate of the University of Helsinki. Such programmes must be based on the educational needs of a discipline or of society and on the strategic objectives of the faculty. The establishment of programmes and their resources must be agreed upon in writing between the partners involved. The University will support development procedures concerning the planning, implementation and evaluation of Master’s degree programmes established in cooperation between faculty depart-

ments and independent institutes carrying out research. Researchers that participate in teaching are a valuable additional resource.

Teacher education

Teacher education will be geared to provide wide-ranging qualifications to meet the challenges presented by a wide variety of learners and by multiculturalism. The development work engages various partners, especially the municipalities of the greater Helsinki region.

Medicine

In the medical fields, the basic degree is the Licentiate of Medicine, Licentiate of Dentistry or Licentiate of Veterinary Medicine.

The doctoral degree

The doctoral degree is the primary postgraduate degree at the University of Helsinki. The degree can be obtained in four years of full-time study, but can also be completed on a part-time basis. The selection and supervision of part-time doctoral students will be enhanced to ensure that their studies fulfil the requirements of a high-quality degree and that their studies progress smoothly.

Doctoral graduates are capable of current and independent research, which is based on solid research ethics. Holders of the doctoral degree may act as national or international experts in their field. They have often held teaching posts in the field of their research and are familiar with the labour market situation of their field.

Doctoral degrees from the University of Helsinki may include, besides studies in the major subject and the dissertation, studies in methodology, philosophy of science, and ethics, and international studies and/or international scholarly activities. The degree may also include elements preparing for general expertise, such as studies in project work, leadership skills, university-level teaching and learning, and science communication.

The Licentiate degree and specialist degrees

The Licentiate degree is an interim degree towards the doctoral degree and in some fields it functions as a professional qualification or a specialist degree. As a rule, however, a postgraduate study plan will be devised to lead to the doctoral degree.

In medicine, the degrees of Specialist in Medicine, Specialist in Dentistry and Specialist in Veterinary Medicine are available. A specialist's degree in psychology can be completed as a professional postgraduate degree, and the same applies to the special-

ist's degrees in speech therapy and in social work. In the natural sciences, equivalent specialist training leads to the Licentiate degree in hospital genetics, hospital physics, hospital chemistry or hospital microbiology. In pharmacy, the professional Licentiate degree is available in industrial pharmacy.

The Open University and continuing education

The Open University promotes educational and regional equality by offering people in different life situations flexible opportunities for both target-oriented learning and self-improvement for the sake of edification. Open University education is based on the degree requirements of the faculties and is always approved by the faculties and relevant departments. The coordination, development and implementation of Open University instruction is the responsibility of the Open University, which is an independent institute of the University and closely cooperates with University departments and faculties.

The target group for continuing education provided by the University consists primarily of academically educated professionals, who are offered tailored continuing education to meet specific professional needs.

Open University instruction and continuing education will be developed in accordance with the principles of lifelong education to better meet the needs of different regions and population groups. The development work will be done in cooperation with partnership networks in the private and public sectors, as well as in the third sector.

2. Key development areas and measures to be taken

2.1. Key development areas in 2007-2009

Quality of learning and student guidance

At the University, learning of high quality means thorough understanding of new knowledge as students reach the learning objectives defined in the curriculum. With the support of teaching and supervision based on high standards, students will grow into independent and cooperative experts in their field, who competently communicate in their native language, one or both of the national languages and the foreign languages prevalent in the field.

An international learning environment

An international learning environment can be created by promoting multilingualism and multiculturalism so that opportunities will be offered for student mobility, the recruitment of degree students from a wide variety of countries, the completion of studies in Finnish and Swedish as a foreign language, and the completion of courses given in languages other than Finnish or Swedish, and for teachers and other staff to receive support in the challenges of internationalisation. Learning and teaching in an international environment will broaden our understanding of how things are learnt and understood, and how things are communicated in different languages and situations. An international learning environment will enhance thorough learning and hone awareness of the significance of languages and cultures, and will prepare students to act in increasingly international work environments.

Quality of learning and student guidance

Definition of learning objectives in the curricula

- In all departments, students will receive understandable, reliable and well-reasoned information about study requirements and what is expected of them as far as study progress and learning assessment are concerned.
- The curriculum will define learning objectives, prerequisites (if any) and the workload of each course.
- The learning objectives and assessment criteria must be lucidly and visibly displayed and available to all students in each department.

- Departments will together devise the assessment criteria for doctoral dissertations, Master's theses and other extensive assignments into a public document distributed by the faculty.
- The faculties are responsible for ensuring that learning objectives and assessment criteria are defined by each and every department.

Guidance of the student's learning process

- Special attention will be given to the students' learning skills. At the beginning of their studies, students will be introduced to university-level learning skills and methods, the information and communication technologies provided by the University, the management of the learning process as a whole, and to the planning of studies. When the personal study plan is updated, the student will receive guidance in the learning skills needed at the next stage of studies.
- Adequate time for absorbing the core knowledge of courses must be reserved in the curricula and the students' personal study plans.
- When planning teaching, the departments will ensure that multifaceted learning situations and methods that support different kinds of learners will be used in teaching.
- In conjunction with the assessment of study performance, students will receive an evaluation of their learning, in other words, feedback on how well they master the study requirement. This feedback will support the development of the students' self-evaluation skills.

Learning assessment methods

- Assessment methods and feedback practices have a great effect on the students' study and learning methods, as well as on learning results. The assessment methods used should not steer studying towards superficial learning, but rather motivate the students to thoroughly understand and assimilate the teaching.
- The assessment methods should be compatible with the topic and methods of learning. Good assessment methods motivate the students and support their development.
- Assessment must not be affected by the student's gender, age, ethnic origin, religious belief, opinions, disability, sexual orientation, or any other equivalent factor. The distribution of grades between genders will be monitored by the faculty.
- The University will launch a programme to study how students can take their examinations anonymously, using only their student number.

- Learning objectives will be perceivable in the assessment criteria so that levels of performance, such as the difference between excellent and satisfactory, are easily discernible. Often, mere repetition of information will not suffice for the grade excellent, whereas the application of knowledge in a new situation will earn the grade excellent.
- In the course of studies, learning and development will be assessed using versatile assessment methods and practices. Sometimes, part of the assessment will be designed as a part of teaching and learning situations. In such cases, the assessment will support the students' personal growth and develop their self-evaluation ability.
- The competence and learning results obtained from extensive study modules will be assessed using methods that measure thorough understanding.
- The implementation of the grading scales adopted in the autumn of 2005 will be monitored by the faculties.
- As required by the Act on the Protection of Privacy, student numbers will be used in the announcement of examination results.

Personal study plan

- In all disciplines, students devise a personal study plan. The plan extends until the completion of studies, and it will be revised regularly with the support of guidance and feedback.
- The purpose of the guidance is to help students to assume responsibility for their own learning, plan their studies and complete their degrees successfully. Career options will also be considered in the course of the studies.
- The objectives of guidance will be promoted by a learning environment that supports students in making independent choices. During their studies, students will be guided by appropriate teaching methods and learning processes to assume responsibility independently, engage in cooperation, and develop their expertise and other competencies required in professional life.
- The salience of learning objectives and assessment criteria, and connecting them with workloads, will aid students in planning their studies and teachers in guiding the students.

Organisation of guidance, division of labour and resources

- Supervision and guidance processes covering the entire length of each student's studies will be surveyed, and an agreement on the division of labour will be established. At the same time, areas in need of development will be identified and appropriate action will be taken.

- The University will survey the resources needed by the supervision and guidance system and where necessary, will redirect resources so that high-quality guidance can be provided in accordance with its objectives. With the help of project funding from the Ministry of Education for 2007 and 2008, the University will be able to support departments and faculties in the development of guidance related to the personal study plan.
- Digital applications, especially the eHOPS study plan tool of the WebOodi student information system, will be exploited in the drawing up, revision and guidance of study plans.
- Faculties will be responsible for integrating training in information retrieval into the curricula and for organising this training. The departments and libraries will cooperate in the implementation of training in information retrieval.

Supervision of postgraduate students and their personal study plans

- The supervision of postgraduate studies will be improved. From the time that students are first admitted into postgraduate programmes, care will be taken to ensure that they will receive high-quality supervision and support in the field of their dissertation.
- The personal study plan will also be introduced at the postgraduate level. The plan will be revised together with the supervisor in the course of the studies. The planning of studies and supervision also includes the consideration of career options.
- Care will be taken to ensure supervision and appropriate study opportunities for part-time postgraduate students.

Study progress checkpoints

- The Etappi system of study progress checkpoints supports the smooth, target-oriented progress of studies towards a degree by offering intensified guidance at regular intervals to those students who have not achieved the objectives set by their faculties.
- The essential point of the guidance related to the monitoring of study progress is to consider the studies comprehensively from the point of view of completion of the entire degree.
- The students' overall situation will be surveyed and when necessary, they will be advised to seek appropriate guidance and support services.
- The system of study progress checkpoints will be integrated with other guidance systems and with the devising of the personal study plan. The study plans

required by the system of study progress checkpoints will be incorporated into the eHOPS application.

- The information produced by the system of study progress checkpoints will be used in the planning of teaching and the direction of resources for guidance. Structural problems detected in study progress will be resolved by guidance without delay.
- The monitoring of study progress will be implemented and administered with as little bureaucracy as possible, taking advantage of the cooperation established between faculties, the Student Register and Student Services.
- Student Services, faculties and departments will ensure that students are adequately informed of the system of study progress checkpoints; the dissemination of information is of special importance from 2006 to 2009, the years in which the system will gradually be introduced.
- The functionality and effectiveness of the system will be evaluated in conjunction with evaluations of the quality of education.

An international learning environment

Promotion of a multicultural and multilingual community

- By 2009 international undergraduate students will account for 5% and international doctoral students for 15% of the overall number of students.
- International mobility is an important form of international activities among students. The University's aim for student mobility is that the University will send out 1100 exchange students and receive 1100 exchange students annually.
- "Internationalisation at home" will be promoted, and study opportunities for immigrant students will be enhanced.
- Teacher's international contacts and cooperation will be carried out through teacher exchange. From 2007 to 2009 special attention will be given to the improvement of the quality of teacher exchange programmes by, for example, setting the goals of enhancing teaching skills and gaining teaching experience in an international context and integrating the teaching provided by visiting teachers into departmental teaching programmes.
- The number of outgoing and incoming exchange teachers will be increased, with the aim of maintaining a balance between these numbers. Teacher exchange activities will be carefully increased and teacher mobility will be planned as part of the overall activities of departments, so that the experiences gained from the exchanges will benefit the entire department.

- Extensive use of information and communication technologies will be made in the promotion of international activities instead of travel, so that internationalisation will be implemented in accordance with the principles of sustainable development.

English-language teaching: Emphasis on Master- and Doctoral-level education

- In order to achieve the goal set for the number of international students, emphasis will be put on offering studies leading to the Master's and doctoral degrees.
- When designing teaching offered in the English language, field-specific differences must be taken into account, so that students may choose between well-defined modules that enable them to complete their Master's degree entirely in English. Theoretically, this means that during the 2007 – 2009 planning period, about 30 English-language Master's degree programmes are to be set up or an equivalent number of ordinary Master's degree programmes are to be converted into modules offered in the English language.
- Funding for the planning and development of English-language Master's degree and doctoral programmes will be reserved from the University's project funds for the development of teaching, in addition to which sources of funding from outside the University will be sought.
- The programmes will be developed in such a way that after the planning period, they can become part of the faculty's teaching programmes leading to degrees, implemented with the support of the University's basic funding. The University's internal system for the distribution of funding will take into account the needs of teaching provided in languages other than Finnish or Swedish.
- The students in the English-language Master's degree programmes will consist of both Finnish and international students, which will promote internationalisation at home for the Finnish students and the integration of the international students into the University community and Finnish society at large.
- The University's performance criteria will be revised to provide incentives for reaching the goals set for internationalisation.

English-language teaching at the Bachelor-level

- At the Bachelor-level, the English-language teaching to be offered will cater for exchange students and promote the internationalisation at home of Finnish undergraduate students. Some fields may also have English-language Bachelor's degree programmes, if educational cooperation opportunities in these fields are restricted to the Bachelor's degree.

Cooperation in teaching and European joint degrees

- Clear guidelines for international cooperation on teaching leading to degrees will be devised in accordance with the Decision of the University Senate (dated 9 June 2004) on the principles for Master's degree programmes and joint degrees. Model agreements will be produced to serve as a basis for cooperation negotiations.
- Primarily, the University of Helsinki will engage in cooperation with other research-intensive universities. When deciding on cooperation, consideration will be given to the fact that while international joint degrees bring added value to degrees, they also require long-term commitment from the organisation and the financing of teaching, guidance and administration.
- The University will continue the development of joint doctoral degrees together with other high-standard universities abroad.
- The University will cooperate with other leading European universities as a developer and producer of high-quality, research-based online learning materials, and will actively participate in the construction and use of flexible, joint learning environments in the context of international teaching cooperation.

Recruitment of international students and services for international students and teachers

- The University will intensify the recruitment of international students and enhance recruitment-related marketing as part of the overall development of student recruitment. The University will actively cooperate with other universities in the greater Helsinki region in the marketing of study programmes offered in foreign languages.
- The University will draw up a plan for international recruitment and marketing. The aim is to attract talented and motivated students.
- The objective of the development of international student services is to reach the same level of service as is offered to Finnish students. The University will investigate what services are needed for attaining the objectives of internationalisation and how, and by whom, these services should be provided.
- Career and recruitment services for international students will be developed. The aim is to increase knowledge about the Finnish labour market among international students. The number of traineeships reserved for international students will be increased in order to enhance their employment prospects and integration into Finnish society.
- Versatile instruction in various levels of Finnish and Swedish will be offered to students from abroad. Studies in the national languages of Finland will pro-

mote the integration of international students into the local academic community and labour market and into society at large.

- English-language training, guidance and communication concerning library services for international students, teachers and researchers will be increased.
- The international teaching staff will be offered English-language pedagogical training as part of the University's programme on university-level teaching and learning.

Organisation of and support for teaching given in English

- As a rule, English-language teaching will be integrated with other teaching which also supports the objectives of student recruitment. The teaching provided in the English language will be of high quality and appropriate to the purpose.
- In the definition of learning objectives for teaching given in the English language, care will be taken to ensure that students are also familiarised with the central terminology in the national languages.
- Teachers who plan and provide instruction in English will be offered in-house training to enhance their language skills and ability to teach in a multicultural academic environment.
- Language services supporting the production of learning materials in English will be offered to teachers giving instruction in foreign languages.
- Training in languages and intercultural communication will be offered to the entire staff in units which have English-language study programmes and large numbers of international students.

2.2. Other development areas

In addition to focusing on the two key development areas, the University will implement its strategic plan by further developing curriculum design, the management of teaching, educational quality assurance, student recruitment, bilingualism and Swedish-language instruction, and support and services for the development of teaching.

Curriculum design, the management of teaching and educational quality assurance

Constructive alignment

- In order to be consistent, all the elements of teaching should promote learning and competence to help students achieve high-quality, profound under-

standing. From the point of view of consistency, teaching is based on four important stages:

- Determination of learning objectives
  - Determination of the subject and content of teaching
  - Determination of assessment methods
  - Determination of teaching methods
- In curriculum design, these four stages must be aligned. When the different stages support each other, teaching has a unified and consistent effect on the learner.

Curriculum design

- Curriculum design may be described as the conscious planning of teaching into a target-oriented activity. The clear structure of degree studies designed from the perspective of learning objectives supports cumulative learning and successful student progress.
- Students' learning objectives are to be defined in the curricula.
- Faculties and departments will support curriculum design. The faculties will be responsible for degree-level matters and the departments for discipline-level matters. Feedback and assessment will be used to monitor the implementation and success of the curriculum and the achievement of learning objectives.
- The University will improve the social relevance of degree programmes and non-degree studies by promoting the appropriate reconciliation of work and studies and by establishing closer connections with employers through the alumni network, for instance.
- The University will use feedback from employers in both undergraduate and postgraduate curriculum design. To use this feedback more effectively, practical training will be developed as part of field-specific studies.
- The University will provide specialist training leading to a professional qualification and will develop this training together with employers.

The strategic plan of the University and the management of teaching

- The strategic goals and objectives set by the academic community concern all its members. These goals and objectives can be reached in various ways and can be assessed critically. The freedom of teaching enjoyed by the academic community extends to both the content and methods of teaching. The purpose of managing teaching is to support the achievement of objectives set for the quality of teaching and learning, and for the development of teaching methods.

- The high esteem in which teaching is held is evident, for example, in the emphasis given to teaching qualifications in application processes for vacant positions.
- In practice, the management of teaching refers to the following: the coordination of curriculum design, the ascertainment and improvement of teachers' qualifications and teaching skills, the ascertainment of the availability of support services for teachers, and the assessment and monitoring of the results and quality of teaching.
- The University will continue to develop information systems that support curriculum design and the management of teaching at departments, faculties and other units.
- To obtain comparable and reliable information and to guarantee the equal treatment of students, the University will strive to standardise, where appropriate, practices used in academic administration.

Quality assurance system and assessment

- The University will develop educational quality assurance as part of the quality assurance system that covers all its operations. This system was created on the basis of recommendations concerning quality assurance in the European Higher Education Area.
- The systems for educational quality assurance and feedback will be extended to cover the whole studying process: student admissions, curricula, courses, the provision of teaching, teaching methods, the assessment of learning, examinations, study materials, the learning environment, student services, academic administration and student feedback. The University will also collect feedback from employers and graduates.
- Self-assessment is part of educational quality assurance. To aid in self-assessment and reporting, University units can use the Teaching Evaluation Matrix. The Academic Affairs Committee will continue to develop this matrix.
- The Teaching Evaluation Matrix will be used in the internal allocation of results-based funding at the University. The University will conduct evaluations based on this matrix once every three years and will give feedback to the units in the course of the evaluation process.
- The University will obtain external feedback on the quality of its education by participating in the national evaluation of units providing high-quality undergraduate and postgraduate education.
- As part of quality assurance, the University will conduct an international evaluation of its education at regular intervals.

- The University will participate in an audit of its quality assurance system from 2007 to 2009. Arranged by the Finnish Higher Education Evaluation Council, this audit will cover the quality assurance of all operations at the University.

Systematisation of feedback practices

- The collection of student feedback is part of educational quality assurance. The University collects feedback to meet the needs of teaching and learning.
- The University will collect feedback in an appropriate and equitable manner to support teaching and learning, not to burden them. The University will also develop its feedback practices to ensure their appropriateness and objectivity.
- The University will listen to student views and will solicit student feedback at all stages of studies. It will take these views and feedback into account in the development of operations and at all stages of planning and decision-making.
- Student Services, an administrative unit at the University, will collect study- and work-related feedback from recent graduates and will monitor the graduates' career progress at least once every three years after a certain number of years from graduation. The information thus obtained will be used in the planning of degree studies, Open University education and continuing education.

Distribution of responsibilities related to educational quality

- Departments, faculties and the University as a whole participate in the management of teaching. The University is responsible for overall educational quality and the allocation of resources.
- Each faculty is responsible for the quality of the degrees it awards, for the achievement of results it has committed to producing, and for the detailed allocation and prioritisation of its resources.
- Each department is responsible for the quality of teaching and courses in its field, including curriculum design, the establishment of learning objectives, the determination of field-specific criteria and methods for the assessment of learning results, and teachers' qualifications and competence.
- Each teacher is responsible for the quality of his or her teaching and the assessment of student learning.
- Each student is responsible for his or her learning and progress in studies.

Student recruitment

Development of student admissions

- To be able to select the best students, the University will re-determine objectives and quotas for its student admissions to better meet the needs of each discipline and degree programme.
- The University will give special attention to the admission of bilingual (Finnish- and Swedish-speaking) students. The University will also support the recruitment of Swedish-speaking students to its Swedish-language disciplines, particularly in fields in which the University of Helsinki is the only Finnish university providing Swedish-language education. In addition, the University will take due account of the recruitment of students from immigrant backgrounds.
- The University is involved in the development and adoption of the Finnish joint application system and will ensure that the needs of Swedish-language instruction are recognised in this system.
- The faculties will assess the methods currently used in the admission of applicants who transfer from another university or field of study and will apply best practices in the development of admissions to Master's degree programmes complying with the new degree structure.
- Postgraduate recruitment is based on specific admission criteria and systematic student selection. Before admitting a student to a postgraduate degree programme, the University is to ensure that he or she will be given high-quality supervision and support in the field of the dissertation.
- Most undergraduate students will be admitted to complete a Master's degree. Admission based on studies completed at the Open University will be developed according to policy decisions made by the faculties; the faculties will define the fields of study that will be the focus of this development from 2007 to 2009. Purposeful development of this type of admission requires successful cooperation between the faculties and the Open University.

Student recruitment and the marketing of education

- The University will review its student recruitment materials and expand its online services so that they provide a better overview of study opportunities at the University and form a coherent entity complying with the University's visual identity. In addition, information about the content of studies should be provided to applicants in the brochures and websites of faculties and departments.

- The University will foster cooperation with upper secondary schools and particularly with careers advisors. It will improve the quality of its informational materials and channels so as to increase the distribution of correct, useful information to applicants.
- The University will divide marketing duties and responsibilities associated with student recruitment more clearly and will improve competence at all levels. There will be a particular focus on the improvement of competence in the acquisition and use of marketing-related knowledge and on efforts to find suitable partners.
- The University will monitor the results of student recruitment more closely by improving the compilation of statistics and by further developing communications related to student recruitment. The objective is to target recruitment more accurately.
- The University will also target Finnish and international student recruitment to prospective Master's and postgraduate students and will develop suitable marketing methods.

Bilingualism and the development of Swedish-language instruction

- In planning education, the University will take into account the needs of the bilingual Finnish society and of employers. Furthermore, the University will ensure that the scope of Swedish-language education is adequate in fields in which experts with Swedish skills are needed.
- The bilingualism of the University and its Swedish-language instruction will be secured with adequate resources for Swedish-language teaching positions.
- The University will promote the opportunities provided by bilingualism in curriculum design. In addition, the University will pay special attention to practices that support bilingualism in the development of teaching and will encourage Finnish-speaking students and teachers to participate in Swedish-language instruction. The degree requirements of Finnish-language study programmes should include some Swedish-language course literature.
- The learning objectives in each field will include knowledge of the central concepts in both Finnish and Swedish. This objective will be achieved through the coordination of cooperation between subject teachers and language teachers.
- The University will investigate opportunities to offer bilingual or trilingual degree programmes providing students with bilingual or trilingual expertise. Information about the bilingual or trilingual expertise and language skills provided by a degree programme would be clearly provided in the degree diploma.

- The bilingualism of the University and its Swedish-language instruction will be supported through regional and Nordic cooperation. The University will promote cooperation with Swedish universities particularly in the field of postgraduate education and will also support Nordic exchange programmes for teachers and students.
- The University will provide Swedish-language subject teacher education together with the Åbo Akademi University.
- The University will expand Swedish-language training, guidance and communications relating to the library services aimed at Swedish-speaking students, teachers and researchers.
- The University will ensure the sufficient provision of Swedish-language continuing education.

Support and services for the development of teaching

The competence and coping skills of the teaching staff

- Ensuring that the teaching staff are competent and can cope with their work is a challenge for the heads of the faculties and departments and the entire teaching community. The University will encourage units to cooperate and create a sense of unity.
- Teachers will be encouraged to cooperate and network in their own department, faculty and University and with national and international organisations.
- The University will use the system of teaching periods to set the pace for the teaching and research work carried out by teachers.
- The University will enhance the time management ability of the teaching staff by introducing common practices relating to office hours and other channels of communication (e.g. e-mail, telephone, network environments).
- The research- and development-oriented approach of teachers to their work ensures the quality of teaching and is also one of the basic constituents of research-based teaching.
- To determine the scope of support services for the development of teaching and to target these services appropriately, the University will use the faculties' target programmes to assess the support necessary for improving teachers' competence.
- The University will continue to improve teachers' teaching skills. Departments will be responsible for providing the teachers with training in university-level teaching and learning during working hours.
- To be able to provide high-quality guidance and supervision to students, supervisors must enhance their educational skills, and teachers and researchers

who act as supervisors must be offered training. The University will improve the competence and skills associated with supervision and supervisory practices to meet the needs of an increasingly multicultural student body.

- The University will improve teachers' ability to use ICT in teaching and curriculum design and to use the available support services and online resources.
- The Educational Centre for ICT will draw up clear instructions for teachers on relevant copyright issues and on the terms and conditions of online resources.
- The University will ensure that all teachers have the skills needed to use its printed and electronic information resources and its library and information services.
- In-house training in ICT will be targeted to ensure that the faculties, which currently employ educational technology advisors, will also have a total of about 300 employees capable of developing and promoting online instruction as part of a support team for online teaching.

The distribution of duties associated with the provision of support for educational training and development, and the consolidation of this support

- The University will support its teachers' pedagogical and ICT skills and expertise by offering training in university-level teaching and learning and in ICT as a permanent part of its in-house training. This training will be given in both Finnish and Swedish, and the University will further develop English-language training.
- The Centre for Research and Development of Higher Education operating under the auspices of the Faculty of Behavioural Sciences will be responsible for study modules in university-level teaching and learning. Basic studies can also be offered by faculties and some independent institutes.
- Campuses and faculties may establish their own units for developing and supporting teaching. The University will consolidate its common, centrally funded services in the long term, which will allow the faculties to create their own services and thus supplement the University-wide services as they wish.
- The Centre for Research and Development of Higher Education will coordinate psychological counselling at the University. Students on every campus will have equal access to psychological counselling services. Psychological counselling is part of the support services for the further development of teaching.
- The pool of university lectureships in higher education will be restructured so that each faculty will be allocated one professorship from this pool to support the development of teaching. The Academic Affairs Committee will prepare a procedure whereby the pool resources and the competence of the post holders can be used for supporting the development of teaching as efficiently and permanently as possible.

- Faculties and departments will decide whether postgraduate students are allowed to teach either as part of their studies or on a paid basis. The Open University also offers opportunities for the accumulation of teaching experience. Practical teaching experience and the opportunity learn about teaching are important elements of academic career progress, and teaching work offers an interesting opportunity to learn about topical issues in the field.
- One of the teaching skills required of teachers is the ability to use ICT in teaching. The Educational Centre for ICT is responsible for in-house training and support services in the use of ICT in teaching and for coordinating the development of online teaching at the University.

The teaching, studying and learning environment

- The University will give more attention to the quality of facilities used for teaching and studying and to their flexible, versatile use. It will also ensure that these facilities are suitable for special needs groups. The information produced in the project on the accessibility of University premises will be put to good use.
- Students will have at their disposal adequate and appropriate reading and group work facilities, reliable equipment, and user support.
- The University will offer up-to-date facilities for teaching and studying experimental sciences.
- The University will offer teachers and students easy access to the University-wide wireless network. Students can also use the University's online learning environment and electronic resources in the learning centres on various campuses. The students' own computers will be able to be securely connected to the University network.
- The advice, information and support services of the learning centres will be further developed based on previous experiences on the campuses so as to meet student needs.
- The IT Department, together with faculties, will coordinate and give courses and examinations associated with the computer driving license, which certifies that students have acquired basic ICT skills. The faculties will implement and develop the use of the computer driving license as part of their subject teaching.
- The University will centralise the maintenance of teaching facilities and computer laboratories used by students. The IT Department will be responsible for the centralised maintenance of facilities and workstations either on its own or together with the units that manage the computer laboratories.

- The virtual learning environments used in online teaching will be chosen based on a calculation of costs and on usability and educational features. The University will allow long transition periods to prepare for the changes.
- The University will develop information systems that support teaching and tools based on these systems either together with the Oodi Consortium and the Finnish Virtual University or, if necessary, on its own.
- The IT Department and the Educational Centre for ICT will monitor the general development of mobile services and will study best practices. Where possible, applications suitable for university-level studies will be developed for appropriate purposes.
- User identification will be developed to allow the Open University, external associates and international students to use the University network.
- The University will develop its library and information services based on cooperation with other leading research universities in Europe. Straightforward, reliable and easy-to-use services will be produced by competent staff.
- The University will ensure that students and teachers have access to sufficient printed and electronic information resources and that libraries offer user guidance. Special attention will be paid to the availability of Swedish-language course literature. The University will also ensure that the students and teachers of the Open University have access to the services they need. The libraries will systematically acquire and digitise resources that will allow the online environment to be used more effectively.
- The high-quality information resources of the University's electronic library will be used more efficiently in teaching through the integration of electronic journals, dictionaries and reference books into virtual learning environments.

Strengthening cooperation

- The University will coordinate the provision of centralised support services for teaching on the campuses based on the faculties' target programmes and user needs.
- The experts in teaching and learning at the Centre for Research and Development of Higher Education, faculties and independent institutes and the Educational Centre for ICT will increase cooperation in the planning and provision of in-house training in university-level teaching and learning and of ICT training for teachers.
- Cooperation in the provision of support services for the use of ICT in teaching will be intensified between the providers of centralised support services and

faculties and other parties. The support service processes will be defined, and responsibilities and roles will be specified.

- Faculties and departments will work as teams to plan the production processes of online teaching. The faculties will implement online teaching more efficiently, and their educational technology advisors will support and participate in cooperation across faculty and university boundaries. The faculties and the Open University will increase cooperation in the planning and implementation of online teaching as regards courses also offered by the Open University.
- Cooperation between faculties, departments and the University's Career Services will be strengthened to allow alumni networks and docents employed outside the University to aid in highlighting the professional orientation of degree programmes.
- Cooperation between teachers and the Helsinki University Library will be increased. Teachers' work will be supported by ensuring that they have unrestricted access to the library resources and information needed in the planning, preparation and provision of teaching.
- Libraries will develop their storage, online and search services in a user-oriented manner based on customer feedback and cooperation with other parties at the University. High-quality, well-targeted information services will ensure that services and resources are used more efficiently.
- The University will see to the publishing and archiving of theses and dissertations in accordance with policies to be outlined by the academic community. Dissertations and their abstracts will be stored on the University's E-thesis website. University-wide policies on the storage and archiving of theses will be established on the basis of the principles applying to the University's electronic publications archive.

3. Implementation, responsibilities and monitoring

The deans of the faculties and the directors of independent institutes and departments in the Administration Office are responsible for the implementation of measures and the division of responsibilities outlined in the University's strategic plan and the Programme for the Development of Teaching and Studies. Responsibility for the implementation of the latter programme at the University level rests with the Rector and the Administration Office. The Academic Affairs Committee of the University and the faculty committees for the development of teaching support and monitor this development work in the faculties and departments.

- To implement the University's strategic plan and policy programmes, each faculty and independent institute will draw up a target programme and a plan for its implementation from 2007 to 2009.
- The target programmes are to contain detailed, field-specific information about the prioritisation of development areas and the allocation of resources in accordance with the needs of each faculty.

The three-year target programmes will be approved in the target negotiations between faculties and independent institutes and the Rector in autumn 2006. The parties will also agree on the establishment of projects, most of which will be agreed for the three-year period. In the interim years (autumn 2007 and autumn 2008), the University will make the necessary adjustments to the programmes and draw up annual budgets for them.

Responsibility for the provision of support services for the development of teaching rests with the Administration Office, faculties and independent institutes. The faculties can also produce these services together with other parties. The Administration Office and the faculties will conduct negotiations to determine which services will be provided centrally to all the faculties. The final service contracts will include information about the distribution of duties, the tasks of various service units and the resources available for providing the services.

The University will monitor the implementation of the Programme for the Development of Teaching and Studies in its annual reports. The resources allocated for teaching will be monitored in the light of the numerical data compiled for this programme.

- Each faculty has a committee for the development of teaching consisting of teacher and student representatives with expertise in teaching and learning. These committees will draw up the target programmes of the faculties and their implementation plans as regards academic affairs, and will monitor the implementation of the programmes.
- Faculties which have departments or divisions will decide whether to establish separate teams for the development of teaching in these units. If established, the tasks of these teams are also to be determined.
- Faculties will report to the Rector on the implementation of the Programme for the Development of Teaching and Studies once every three years in the target negotiations for the three-year planning period. The Academic Affairs Committee will monitor and assess the situation and will outline the development needs for the new strategic period based on the faculty reports.
- Each faculty and department will monitor the numerical data in the Programme for the Development of Teaching and Studies. These data will also be produced centrally for the ILMI portal of the University.

4. Resources

The performance of the University has improved considerably over the past decades. The number of completed degrees has grown: in the past 15 years (from 1990 to 2004), the number of completed Master's degrees increased from 1,730 to 2,330 degrees, while the number of completed doctorates increased from 230 to 395 degrees. The core resources available for instruction have not changed throughout this period.

In many fields, the number of students admitted to degree programmes must be reduced unless more resources are made available. The allocation of resources for teaching must also be monitored more closely. If necessary, the University will strive to increase these resources.

- The University will determine a teacher/student ratio and will monitor efforts to reach it. Because teaching practices and the nature of teaching vary considerably across faculties, this ratio will be determined separately for each field.

The implementation of the Programme for the Development of Teaching and Studies will be financed with centralised project funding, resources allocated to centralised support services, and the financial support provided to faculties and departments for their prioritised needs and resource allocations.

The faculties' teaching resources depend most crucially on the share of core funding allocated to the University from the Government budget. The Ministry of Education uses a framework it has developed to determine the amount of this core funding. The funding received by the University from the Government budget also includes several specific allowances allocated by the Ministry. The core funding of the University can be divided into centralised expenditure and University-level operations and into allocations made to faculties using the University's own framework. The key figures used in the frameworks of both the Ministry and the University are the target number and actual number of completed Master's and doctoral degrees from 2007 to 2009. The framework for the distribution of funds in faculties has not been established conclusively, but according to the Senate decision of 16 April 2003, the faculties must take into account their units' performance in the completion of the University's core tasks. The faculties currently use different methods for distributing core funding to their departments. The biggest expenses are salaries and facility costs.

Teaching staff, students and degrees

The tables below contain basic numerical data about teaching resources, student numbers and degrees at the University of Helsinki. The data for 2006 will not be available until the beginning of 2007. With regard to the period from 2007 to 2009, the tables contain information about the targets that have been set.

	2003-2005			2007-2009		
	Completed degrees			Targets**		
	2003	2004	2005	2007	2008	2009
Degrees						
- Bachelor's degrees	1,159	993	1,073	2,500	2,500	2,500
- Master's degrees	2,349	2,330	2,322	2,558	2,558	2,558
- Doctoral degrees	355	395	378	429	429	429

** Proposal by the University of Helsinki to the Ministry of Education in spring 2006

	2003-2005		
	2003	2004	2005
Teaching resources			
- Professors, person years	492	500	506
- Other permanent teaching posts, person years	982	969	988
- Part-time teachers and docents, person years	343	322	297
- Researchers, person years	1,369	1,438	1,498
Doctoral programmes, person years (Doctoral programme students receiving a salary from the University of Helsinki)	365	396	390
Degree students			
- New students*	4,220	4,357	4,289
- Undergraduate (Bachelor's and Master's) students**	31,304	31,444	31,866
- Postgraduate (Licentiate and doctoral) students**	5,778	5,488	5,482
- International degree students	1,266	1,257	1,387
Open University students			
- Persons	17,796	17,347	17,044
- Decisions granting the right to study	28,211	28,578	26,691

* New students in the faculty registered as attending or non-attending students

** Registered as attending or non-attending students

	2003-2005		
	2003	2004	2005
Key figures			
- Bachelor's degree graduates / teachers*	0.6	0.6	0.6
- Master's degree graduates / teachers	1.3	1.3	1.3
- Master's degree graduates / professors	4.8	4.7	4.6
- Doctoral degree graduates / professors	0.7	0.8	0.7
- New students / teachers	2.3	2.4	2.4
- Undergraduate students / teachers	17.2	17.6	17.8
- Postgraduate students / professors	11.7	11.0	10.8

* Teachers = professors (person years), other permanent teaching positions (person years), and part-time teachers and docents (person years)

Special emphases and allocation of funds for support services and development projects

In accordance with its strategic plans, the University of Helsinki has put special emphasis on certain specific targets and on the development of basic services from 2004 to 2006. The University has allocated project funding to faculties for educational development projects based on the results of the Evaluation of the Quality of Education and the Degree Programmes of the University of Helsinki. The implementation of the Programme for the Development of Teaching and Studies 2007-2009 will also be supported with the University's own project funding for the development of teaching to be determined in the target negotiations for the three-year period.

A special, University-wide development area from 2007 to 2009 will be the coordination of support services for the development of teaching and the consolidation of these services. Related reparations will be linked to the service contract negotiations in which departments, faculties and the central administration will be able to agree on the distribution of duties in this area. In addition, the University will redistribute existing resources in the areas of responsibility of the departments in the Administration Office in line with the Programme for the Development of Teaching and Studies. All measures will also be coordinated to coincide with the University's other policy programmes.

ISSN 1795-5386 (nid.)
1795-5378 (PDF)

ISBN 952-10-3180-8 (nid.)
952-10-3181-6 (PDF)

Yliopistopaino 2006
Helsinki